

หน้า 3

การวิเคราะห์ทางการเงิน

ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ ในระหว่างปี 2522 - 2527
แสดงในรูปของงบดุล และงบกำไรขาดทุนโดยสรุปได้ดังนี้ต่อไป

ตารางที่ 1

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)

ณ วันที่ 30 กันยายน 2522 - 2527

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
สินทรัพย์หมุนเวียน :						
เงินสด	173.82	87.52	120.11	72.96	98.80	148.91
ลูกหนี้	65.22	7.39	9.66	13.55	7.58	6.04
สินค้าคงเหลือ	96.69	103.72	228.33	170.96	205.60	116.03
วัตถุดิบ อุปกรณ์และพัสดุคงคลัง	3,871.14	4,258.01	3,980.48	5,631.53	4,879.11	4,444.33
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	48.55	85.20	125.11	573.16	1,054.79	715.31
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	15.31	9.91	14.95	33.05	28.95
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	4,255.42	4,557.15	4,473.60	6,477.11	6,278.93	5,459.56
สินทรัพย์ถาวร :						
เงินให้พนักงานกู้ยืม	-	68.44	86.82	103.74	110.07	131.15
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	807.69	728.95	854.97	806.12	755.73	867.28
สินทรัพย์อื่น	-	-	-	0.60	1.00	0.84
รวมสินทรัพย์ถาวร	807.69	797.39	941.79	910.46	866.80	999.27
รวมสินทรัพย์	5,063.10	5,354.54	5,415.38	7,387.57	7,145.73	6,458.83

ตารางที่ 2

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2522 - 2527

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
หนี้สินหมุนเวียน :						
เงินเบิกเกินบัญชี	-	144.99	28.31	420.53	19.53	-
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	-	-	-	600.00	640.00	640.00
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	188.54	164.70	124.86	97.48	125.04
เลตเตอร์ออฟเครดิต เจ้าหนี้	629.32	211.53	79.16	4.91	6.10	6.07
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	-	44.47	50.28	44.89	48.27	47.84
รายได้แผ่นดินค่านำส่ง	-	-	-	1,150.00	850.00	450.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	11.45	17.66	19.87	4.87	4.50
รวมหนี้สินหมุนเวียน	629.32	686.43	465.22	2,938.21	2,721.04	1,988.76
หนี้สินระยะยาว :						
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	97.04	78.24	203.00	336.43	367.32	142.00
หนี้สินอื่น	12.95	11.66	101.30	4.04	0.24	0.47
รวมหนี้สิน	739.31	776.33	769.52	3,278.69	3,088.60	2,131.23
เงินกองทุน :						
ทุน	0.49	0.49	0.49	0.49	0.49	0.49
กองทุนต่าง ๆ	98.63	106.72	114.74	124.01	135.60	146.79
ส่วนเกินทุนจากการบริจาคม	1.77	2.12	2.26	2.36	2.99	3.01
กำไรสะสม	4,222.89	4,468.87	4,528.36	3,982.03	3,918.05	4,177.31
รวมเงินกองทุน	4,323.78	4,578.20	4,645.85	4,108.89	4,057.13	4,327.60
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	5,063.10	5,354.54	5,415.38	7,387.58	7,145.73	6,458.83

ตารางที่ 3

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2522 - 2527

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
รายได้จากการดำเนินงาน	8,524.68	10,282.11	12,334.64	13,318.83	14,860.09	15,869.54
หัก ต้นทุนขาย	3,026.28	3,710.80	4,277.52	4,169.08	4,620.39	5,023.35
กำไรเบื้องต้น	5,498.40	6,571.31	8,057.12	9,149.75	10,239.70	10,846.19
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย และการบริหาร *	3,929.74	4,917.74	6,506.42	8,231.44	9,398.86	9,973.80
กำไรจากการดำเนินงาน	1,568.66	1,653.57	1,550.70	918.31	840.84	872.39
บวก รายได้อื่น ๆ	10.77	11.92	26.99	119.95	29.56	34.71
กำไรสุทธิ	1,579.43	1,665.49	1,577.69	1,038.26	870.40	907.10

การวิเคราะห์ทางการเงินของโรงงานยาสูบ จะอาศัยตัวเลขและข้อมูลจากงบการเงินระหว่างปี 2522 - 2527 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้น และเพื่อนำข้อเท็จจริงที่ได้มาใช้ในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงินของโรงงานยาสูบประกอบด้วย การวิเคราะห์โดยวิธีส่วนตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุน และการวิเคราะห์โดยวิธี decomposition measures ซึ่งเป็นวิธีที่เสนอแนะเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงินอย่างมีระบบ

เนื่องจากการวิเคราะห์โดยวิธีส่วนตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์แนวโน้ม สามารถที่จะใช้วิเคราะห์ร่วมกันได้ ดังนั้นจึงจะวิเคราะห์ทั้ง 3 วิธีนี้ ร่วมกันโดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นหลัก ส่วนการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุนและการวิเคราะห์โดยวิธี decomposition measures นั้น จะได้แยกวิเคราะห์ต่างหากออกไป

* หมายเหตุ รวมดอกเบี้ยเงินกู้

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ทางการเงินนั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือทุกประเภทที่มีอยู่ และไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่เหมือนกันอีกด้วย เปรียบเสมือนกับการประกอบอาหารแต่ละมื้อ ไม่จำเป็นที่จะต้องนำเครื่องใช้ในครัวที่มีอยู่ออกมาใช้ทั้งหมด นอกจากไม่จำเป็นแล้วยังกีดขวางการประกอบอาหารอีกด้วย¹ ดังนั้นตารางบางตารางหรือวิธีบางวิธีที่ได้เสนอในการวิจัย อาจมีที่ใช้บ่อยมาก หรืออาจเป็นเพียงสิ่งที่ใช้ยืนยันความถูกต้องของผลการวิเคราะห์วิธีใดวิธีหนึ่งเท่านั้น

การวิเคราะห์โดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง (Common - Size)

การวิเคราะห์ทางการเงินโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง เป็นการลดตัวเลขของแต่ละรายการที่ปรากฏในงบดุล และงบกำไรขาดทุน ให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม หรือเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายสุทธิ ทั้งนี้เพื่อจะดูทราบการเปลี่ยนแปลงในส่วนผสม หรือโครงสร้างของงบดังกล่าวในแต่ละปี ในการวิจัยนี้การวิเคราะห์โดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่งจะวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะคือ

1. การวิเคราะห์งบดุล จะแยกแสดงวิธีวิเคราะห์เป็น 4 ลักษณะคือ

1.1 ย่อส่วนตามแนวดิ่งจากงบดุล เป็นการลดตัวเลขแต่ละรายการที่ปรากฏในงบดุล ให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม หรือเป็นอัตราร้อยละของหนี้สินและเงินกองทุน

1.2 ย่อส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นการวิเคราะห์สินทรัพย์แต่ละรายการที่ประกอบขึ้นเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น เงินสด ลูกหนี้ โดยเทียบรายการสินทรัพย์ดังกล่าว เป็นร้อยละของสินทรัพย์หมุนเวียน

1.3 ย่อส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะส่วนหนี้สินหมุนเวียน เป็นการวิเคราะห์ส่วนประกอบของหนี้สินว่าแต่ละรายการมีมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบเป็นอัตราร้อยละต่อหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น

1.4 ย่อส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะโครงสร้างเงินทุน เป็นการวิเคราะห์ว่าแต่ละรายการในส่วนของหนี้สินระยะยาวและทุนนั้น เป็นร้อยละเท่าใด เมื่อเทียบกับผลรวมของหนี้สินระยะยาว และเงินกองทุน

2. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน เป็นการเทียบให้ยอดขายสุทธิ (รายได้จากการดำเนินงาน) ในปีนั้น ๆ เท่ากับร้อยละ 100 แล้วเทียบส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุนแต่ละรายการให้เป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายสุทธิ

¹ เพชรี ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงิน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528) หน้า 2.

การวิเคราะห์งบดุลและงบกำไรขาดทุนโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่งสามารถบอกให้ทราบถึงส่วนประกอบ หรือโครงสร้างของเงินลงทุน (รายการทางด้านสินทรัพย์) แหล่งที่มาของเงินทุน (รายการทางด้านหนี้สินและเงินกองทุน) และการดำเนินงานของกิจการในช่วงปี 2522 - 2527 ได้ชัดเจนกว่าการพิจารณาจากงบดุล และงบกำไรขาดทุนตามวิธีปกติ

ตารางที่ 9

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
การย่ส่วนตามแนวดิ่งจากงบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2522 - 2527

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
รายได้จากการดำเนินงาน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หัก ต้นทุนขาย	35.50	36.09	34.68	31.30	31.09	31.65
กำไรเบื้องต้น	64.50	63.91	65.32	68.70	68.91	68.35
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย และการบริหาร	46.10	47.83	52.75	61.80	63.25	62.85
กำไรจากการดำเนินงาน	18.40	16.08	12.57	6.90	5.66	5.50
บวก รายได้อื่น ๆ	0.13	0.12	0.22	0.90	0.20	0.22
กำไรสุทธิ	18.53	16.20	12.79	7.80	5.86	5.72

จากตารางที่ 4 - ตารางที่ 9 สามารถสรุปการย่ส่วนตามแนวดิ่งที่ใช้บังคับการเงินของ
โรงงานยาสูบได้ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปการยืมส่วนตามแนวดิ่งจากงบการเงินของโรงงานยาสูบ

	การยืมส่วนตามแนวดิ่งจากสินทรัพย์รวม						การยืมส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน					
	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
สินทรัพย์หมุนเวียน :												
เงินสด	3.43	1.63	2.22	0.99	1.38	1.31	4.08	1.92	2.68	1.13	1.57	2.73
ลูกหนี้	1.29	0.14	0.18	0.18	0.11	1.09	1.53	0.16	0.22	0.21	0.12	0.11
สินค้าคงเหลือ	1.91	1.94	4.22	2.31	2.88	1.30	2.27	2.28	5.10	2.64	3.27	2.13
วัตถุดิบ อุปกรณ์และพัสดุคงคลัง	76.46	79.52	73.50	76.23	68.28	68.81	90.97	93.44	88.98	86.95	77.71	81.40
เงินลงทุนซื้อสินค้าต่างประเทศ	0.96	1.59	2.31	7.76	14.76	1.07	1.14	1.87	2.80	8.85	16.80	13.10
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	0.29	0.18	0.20	0.46	0.45	-	0.34	0.22	0.23	0.53	0.53
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	84.05	85.11	82.61	87.68	87.87	84.53	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
สินทรัพย์ถาวร :												
เงินให้พนักงานกู้ยืม	-	1.28	1.60	1.40	1.54	2.03						
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	15.95	13.61	15.79	10.91	10.58	19.43						
สินทรัพย์อื่น	-	-	-	0.01	0.01	0.01						
รวมสินทรัพย์ถาวร	15.95	14.89	17.39	12.32	12.13	19.47						
รวมสินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00						

หนี้สินหมุนเวียน :
 เงินเบิกเกินบัญชี
 ค่าสัญญาใช้เงิน
 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
 เลตเตอร์ออฟเครดิต
 เจ้าหนี้
 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
 รายได้แผนคิมค้างจ่าย
 หนี้สินหมุนเวียนอื่น
 รวมหนี้สินหมุนเวียน
 หนี้สินระยะยาว :
 เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน
 หนี้สินอื่น
 รวมหนี้สิน
 เงินกองทุน :
 ทุน
 กองทุนต่าง ๆ
 ส่วนเกินทุนจากการบริจจาค
 กำไรสะสม
 รวมเงินกองทุน
 รวมหนี้สินและเงินกองทุน

	การยืมส่วนตามแนวดิ่งจากหนี้สินและเงินกองทุน						การยืมส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะส่วนหนี้สินหมุนเวียน						การยืมส่วนตามแนวดิ่งเฉพาะโครงสร้างเงินทุน					
	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
หนี้สินหมุนเวียน	-	2.71	0.52	5.69	0.27	-	-	21.12	6.09	14.31	0.72	-	-	-	-	20.42	23.52	32.18
หนี้สินระยะยาว	1.92	1.46	3.75	4.55	5.14	2.20	2.19	1.68	4.10	7.56	8.30	3.18	2.19	1.68	4.10	7.56	8.30	3.18
หนี้สินอื่น	0.26	0.22	1.87	0.05	0.003	0.01	0.29	0.25	2.05	0.09	0.01	0.01	0.29	0.25	2.05	0.09	0.01	0.01
รวมหนี้สิน	14.60	14.50	14.21	44.38	43.22	33.00	2.48	1.93	6.15	7.65	8.31	3.19	2.48	1.93	6.15	7.65	8.31	3.19
เงินกองทุน	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
กองทุนต่าง ๆ	1.95	1.99	2.12	1.68	1.90	2.27	2.22	2.29	2.32	2.79	3.06	3.28	2.22	2.29	2.32	2.79	3.06	3.28
ส่วนเกินทุนจากการบริจจาค	0.03	0.04	0.04	0.03	0.04	0.05	0.04	0.05	0.05	0.05	0.07	0.07	0.04	0.05	0.05	0.05	0.07	0.07
กำไรสะสม	83.41	83.46	83.62	53.90	54.83	64.68	95.24	95.73	91.48	89.50	88.55	93.45	95.24	95.73	91.48	89.50	88.55	93.45
รวมเงินกองทุน	85.40	85.50	85.79	55.62	56.78	67.00	97.52	98.07	93.85	92.35	91.69	96.81	97.52	98.07	93.85	92.35	91.69	96.81
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

รายได้จากการดำเนินงาน
 หัก ต้นทุนสินค้าขาย
 กำไรเบื้องต้น
 หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย
 และการบริหาร*
 กำไรจากการดำเนินงาน
 บวก รายได้อื่น ๆ
 กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี
 หัก ดอกเบี้ยจ่าย
 กำไรก่อนหักภาษี
 หักภาษี
 กำไรสุทธิ

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
รายได้จากการดำเนินงาน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	35.50	36.09	34.68	31.30	31.09	31.65
กำไรเบื้องต้น	64.50	63.91	65.32	68.70	68.91	68.35
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย และการบริหาร*	2.22	2.21	1.93	1.91	1.72	1.61
กำไรจากการดำเนินงาน	62.28	61.70	63.39	66.79	67.19	66.73
บวก รายได้อื่น ๆ	0.13	0.12	0.22	0.90	0.20	0.22
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	62.41	61.82	63.61	67.69	67.39	66.95
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	0.12	0.35	0.31	1.02	0.94	0.82
กำไรก่อนหักภาษี	62.29	61.47	63.29	66.67	66.45	66.13
หักภาษี	43.77	45.27	50.50	58.88	60.59	60.42
กำไรสุทธิ	18.53	16.20	12.79	7.80	5.86	5.72

* ไม่รวมดอกเบี้ยเงินกู้และภาษี

จากตารางสรุปการยอส่วนตามแนวดิ่งข้างตอนพอสรุปได้ว่า การลงทุนของโรงงานยาสูบส่วนใหญ่จะลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีความคล่องตัวต่ำอันได้แก่ วัสดุคงคลัง และพัสดุคงคลัง ส่วนการจัดการเงินทุนนั้น โรงงานยาสูบได้จัดหาเงินทุนโดยการกอบหน้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจากเงินเบิกเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน เลตเตอร์ออฟเครดิต และจากรายได้แผ่นดินคางน้ำสง ทำให้โรงงานยาสูบมีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การที่โรงงานยาสูบกอบหน้สินหมุนเวียนและลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีความคล่องตัวต่ำเพิ่มขึ้นนั้น ยังทำให้โรงงานยาสูบมีสภาพคล่องลดลงอีกด้วย

เมื่อพิจารณาจากงบกำไรขาดทุนจะเห็นได้ว่า ต้นทุนสินค้าขายและค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร (ไม่รวมดอกเบี้ยเงินกู้และภาษี) มีส่วนที่ลดลงจากปี 2522 จึงทำให้กำไรเบื้องต้นและกำไรจากการดำเนินงานมีส่วนที่เพิ่มขึ้น เมื่อรวมรายได้อื่น ๆ ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนไม่มากนัก ก็ยังทำให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีของโรงงานยาสูบมีส่วนที่เพิ่มขึ้น และเมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายซึ่งในแต่ละปีมีส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปี 2522 จึงทำให้กำไรก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบในแต่ละปีมีส่วนที่ลดลงจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเล็กน้อย แต่เมื่อหักภาษีซึ่งในแต่ละปีมีส่วนที่เพิ่มขึ้นมากแล้ว กลับทำให้กำไรสุทธิของโรงงานยาสูบมีส่วนที่ลดลงจากกำไรสุทธิอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของภาษียังเป็นเหตุให้กำไรสุทธิของโรงงานยาสูบมีส่วนที่ลดลงจากปี 2522 โดยตลอดอีกด้วย

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) เป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแสดงออกในรูปของความสัมพันธะระหว่างรายการ รายการทางการเงินเหล่านี้เป็นรายการที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกำไรสะสม ความสัมพันธะระหว่างรายการอาจเป็นรายการในงบเดียวกัน เช่น อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายหรือเป็นรายการต่างงบกันก็ได้ เช่น อัตราการหมุนของลูกหนี้ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนทางการเงินเกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่ง มาสัมพันธ์กันในรูปสัดส่วน หรืออัตราร้อยละ

อัตราส่วนทางการเงิน โดยตัวมันเองแล้วไม่ได้ให้ความหมายอะไรมากนัก แต่จะนำมาแปลความและใช้ประโยชน์ได้ก็โดยการเปรียบเทียบ ซึ่งกระทำได้ 3 รูปแบบ คือ

1. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบกับกลุ่มบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน
3. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนของบริษัทเดียวกันในอดีตต่อเนื่องกันหลาย ๆ ปี²

แต่เนื่องจากโรงงานยาสูบเป็นรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาดการผลิตและจำหน่ายหรือผู้เดียวภายในประเทศ ไม่มีคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถจัดทำและเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน หรือเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น ๆ ได้ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของโรงงานยาสูบจึงต้องเปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตต่อเนื่องกันหลาย ๆ ปี

ชนิดของอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนแต่ละชนิดต่างก็มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน หรือมีความสัมพันธ์ที่ต่างกัน จึงได้แยกวิเคราะห์อัตราส่วนออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้คือ

1. อัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้ระยะสั้นภายในกำหนดเวลา
2. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาความเสี่ยงของเจ้าของในกรณีที่ใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 187.

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio) แสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรของธุรกิจ โดยดูจากอัตราผลตอบแทนจากการขาย หรือจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

4. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio หรือ Activity Ratio) แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งหมดของฝ่ายจัดการ³ (รายละเอียดการคำนวณอัตราส่วนอยู่ในภาคผนวก ก.)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง

เมื่อพิจารณาถึงสภาพคล่อง คือการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์เดินสะพัดกับหนี้สินเดินสะพัด กิจกรรมใดมีสินทรัพย์เดินสะพัดสูงกว่าหนี้สินเดินสะพัดแล้ว ก็เป็นเครื่องแสดงในชั้นต้นว่า กิจกรรมนั้นมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นเมื่อถึงกำหนด⁴

อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องของโรงงานยาสูบ ได้แก่

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Acid Test Ratio)
3. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)
4. ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Days Sales in Receivables)

³สังวร ปัญญาพิศก, การเงินธุรกิจ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 2.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

ตารางที่ 11 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	6.76	6.64	9.62	2.20	2.31	2.75
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อย่างถึงแก่น (เท่า)	0.38	0.14	0.28	0.03	0.04	0.08
อัตรากារหมุนเวียนของ สินค้าคงเหลือ (รอบ)	33.39	37.03	25.76	20.88	24.54	31.24
ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการ เก็บหนี้ ⁵ (วัน)	2.64	1.18	0.06	0.03	0.04	N.A.

อัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยง

อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นให้ผู้ใช้วิเคราะห์ทราบถึงอัตราความเสี่ยงของเจ้าหนี้มีมากเพียงใด ในการมาร่วมทุนกับเจ้าของกิจการ อัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์สภาพเสี่ยงของโรงงานยาสูบ ได้แก่

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ (Debt to Net Worth Ratio)
2. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Assets Ratio)
3. อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (Current Debt to Total Assets Ratio)
4. อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด (Long term Debt to Total Capitalization)
5. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time Interest Earned)

⁵ กระทรวงการคลัง, โรงงานยาสูบ, แผนวิสาหกิจ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โรง-
งานยาสูบ, 2527), หน้า 2 - 70.

ตารางที่ 12 อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ (ร้อยละ)	17.10	16.96	16.56	79.80	76.13	49.25
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	14.60	14.50	14.21	44.38	43.22	33.00
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงิน ลงทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	12.43	12.82	8.59	39.77	38.08	30.79
อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)	2.48	1.93	6.15	7.65	8.31	3.19
อัตราส่วนแสดงความสามารถใน การจ่ายดอกเบี้ย ⁶ (เท่า)	7.23	8.67	41.66	47.56	161.85	N.A.

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน

การวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ การวิเคราะห์สภาพคล่องและการวิเคราะห์สมรรถภาพในการหากำไร จึงเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงาน เช่น อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ สามารถนำมาใช้แสดงประสิทธิภาพในการควบคุมสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้ จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการติดตามทวงหนี้สิน และวิธีการให้สินเชื่อของธุรกิจ⁷ อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ ได้แก่

⁶ เรืองเดียวกัน⁷ สังวร ปัญญาติลก, การเงินธุรกิจ, หน้า 37.

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)
2. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)
3. ระยะเวลาที่เฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Days Sales in Receivables)
4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ (Fixed Assets Turnover)
5. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

ตารางที่ 13 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	6.76	6.64	9.62	2.20	2.31	2.75
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (รอบ)	33.39	37.03	25.76	20.88	24.54	31.24
ระยะเวลาที่เฉลี่ยในการเก็บหนี้ ⁸ (วัน)	2.64	1.18	0.06	0.03	0.04	N.A.
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ (รอบ)	10.55	14.11	14.43	16.52	19.66	18.30
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (รอบ)	1.68	1.92	2.28	1.80	2.08	2.46

⁸ กระทรวงการคลัง, โรงงานยาสูบ, แผนวิสาหกิจ, หน้า 2 - 70.

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร

อัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์สมรรถภาพในการหากำไรของโรงงานยาสูบ ได้แก่

1. อัตราส่วนกำไรเบื้องต้น (Gross Profit Margin)
2. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (Net Profit Margin)
3. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return On Assets)
4. อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Net Worth)

ตารางที่ 14 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร

(ร้อยละ)

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
อัตราส่วนกำไรเบื้องต้น	64.50	63.91	65.32	68.70	68.91	68.35
อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย	18.53	16.20	12.79	7.80	5.86	5.72
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	31.19	31.10	29.13	14.05	12.18	14.04
อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น	36.53	36.38	33.96	25.27	21.45	20.96

จากตารางที่ 11 - 14 สามารถสรุปอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงินของโรงงานยาสูบได้ ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	6.76	6.64	9.62	2.20	2.31	2.75
อัตราส่วนหมุนเวียนของยางถึงแกน (เท่า)	0.38	0.14	0.28	0.03	0.04	0.08
อัตรากาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (รอบ)	33.39	37.03	25.76	20.88	24.54	31.24
ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (วัน)	2.64	1.18	0.06	0.03	0.04	N.A.
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	17.10	16.96	16.56	79.80	76.13	49.25
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	14.60	14.50	14.21	44.38	43.22	33.00
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	12.43	12.82	8.59	39.77	38.08	30.79
อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	2.48	1.93	6.15	7.65	8.31	3.19
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	7.23	8.67	41.66	47.56	161.85	N.A.
อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ (รอบ)	10.55	14.11	14.43	16.52	19.66	18.30
อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (รอบ)	1.68	1.92	2.28	1.80	2.08	2.46
อัตราส่วนกำไรเบื้องต้น (ร้อยละ)	64.50	63.91	65.32	68.70	68.91	68.35
อัตราผลตอบแทนจากการขาย (ร้อยละ)	18.53	16.20	12.79	7.80	5.86	5.72
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (ร้อยละ)	105.08	118.71	144.88	122.03	140.13	164.50
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษี (ร้อยละ)	104.88	118.04	144.17	120.20	138.18	162.50
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์หลังหักภาษี (ร้อยละ)	31.19	31.10	29.13	14.05	12.18	14.04
อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	36.53	36.38	33.96	25.27	21.45	20.96

การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้อัตราร้อยละของแนวโน้ม เป็นวิธีที่จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน การวิเคราะห์ลักษณะนี้ต้องใช้งบการเงินของช่วงเวลาหลาย ๆ ปีต่อเนื่องกัน ตัวเลขที่ได้จะชี้ให้เห็นว่า รายการนั้น ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น ยังคงอยู่ในลักษณะเดิมไม่เปลี่ยนแปลง หรือมีแนวโน้มลดลง และผลจากการวิเคราะห์นั้น ผู้วิเคราะห์สามารถสรุปเป็นข้อคิดเห็นของตนเองว่า แนวโน้มทางการเงินและการดำเนินงานของธุรกิจที่น่าพอใจหรือไม่ การวิเคราะห์ด้วยอัตราร้อยละของแนวโน้มตั้งแต่ 2 รายการภายในช่วงเวลาเดียวกัน จะบอกให้ทราบถึงแนวโน้มของอัตราส่วนอย่างคร่าว ๆ ของช่วงเวลานั้น การศึกษาแนวโน้มต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินต่อเนื่องกันเป็นเวลาหลาย ๆ ปี แนวโน้มที่ได้จะชัดเจนและตีความง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังใช้ประโยชน์ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตได้อีกด้วย⁹

การวิจัยนี้จะไม่วิเคราะห์แนวโน้มตามวิธีที่นำเอาค่าอัตราส่วนต่าง ๆ มาแสดงในรูปของกราฟ แล้วเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของกิจการอื่น หรือเทียบกับค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนของอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานยาสูบดำเนินกิจการในรูปของรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาดการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ ดังนั้นจึงไม่สามารถเปรียบเทียบตามวิธีดังกล่าวได้ การวิจัยนี้จึงวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้อัตราร้อยละของปีฐาน โดยให้ปี 2522 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยเป็นปีฐาน

อนึ่ง เนื่องจากหลาย ๆ รายการในบางปีไม่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน หากวิเคราะห์อัตราร้อยละของทุก ๆ รายการอย่างละเอียด อาจก่อให้เกิดการสับสนได้ ดังนั้นเพื่อความสะดวกจึงจะวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มจากยอดรวมของรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบการเงินแต่ละปี

การวิเคราะห์แนวโน้มอัตราร้อยละของปีฐาน (Simple Base Year Horizontal Trend Analysis)

กระทำได้โดยการเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงินของปีฐานให้เท่ากับร้อยละหนึ่ง นำงบการเงินของปีที่ต้องการเปรียบเทียบ โดยนำรายการเดียวกันมาเทียบให้เป็นอัตราร้อยละของรายการเดียวกันซึ่งเป็นปีฐาน

⁹เพชรรี ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงิน, หน้า 87.

ตัวอย่าง การเปรียบเทียบรายได้จากการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2522-2527 โดยใช้ปี 2522 เป็น
ปีฐาน

$\frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2523}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2522}}$	$= \frac{10,282.11 \times 100}{8,524.68}$	$= 120.62$
$\frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2524}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2522}}$	$= \frac{12,334.64 \times 100}{8,524.68}$	$= 144.69$
$\frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2525}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2522}}$	$= \frac{13,318.83 \times 100}{8,524.68}$	$= 156.24$
$\frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2526}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2522}}$	$= \frac{14,860.09 \times 100}{8,524.68}$	$= 174.32$
$\frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2527}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน ปี 2522}}$	$= \frac{15,869.54 \times 100}{8,524.68}$	$= 186.16$

ตัวเลขที่คำนวณได้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่เกิดขึ้น ดังนี้

ปี	2522	2523	2524	2525	2526	2527
รายได้จากการดำเนินงาน (ร้อยละ)	100	121	145	156	174	186

หมายเหตุ การคำนวณตัวเลขอัตราร้อยละของแนวโน้มจะปัดทศนิยมให้เป็นจำนวนเต็ม ทั้งนี้เพื่อความ
สะดวกในการเปรียบเทียบ

จากตัวอย่างการคำนวณข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รายได้จากการดำเนินงานของโรงงาน
ยาสูบ ตั้งแต่ปี 2523-2527 มีแนวโน้มที่สูงขึ้นทุก ๆ ปี เมื่อเทียบกับปี 2522 โดยเพิ่มขึ้นเป็นอัตรา
ร้อยละ 21 45 56 74 และ 86 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แนวโน้มอัตราร้อยละของปีฐาน

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
<u>งบดุล</u>						
สินทรัพย์ :						
สินทรัพย์หมุนเวียน	100	107	105	152	148	128
สินทรัพย์อื่น *	-	100	127	152	162	193
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	100	90	106	100	94	107
รวมสินทรัพย์	100	106	107	146	141	128
หนี้สินและเงินกองทุน :						
หนี้สินหมุนเวียน	100	109	74	467	432	316
หนี้สินอื่นและสำรองต่าง ๆ	100	82	277	310	334	130
เงินกองทุน	100	106	107	95	94	100
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	100	106	107	146	141	128
<u>งบกำไรขาดทุน</u>						
รายได้จากการดำเนินงาน	100	121	145	156	174	186
หัก ต้นทุนขาย	100	123	141	138	153	166
กำไรเบื้องต้น	100	120	147	166	186	197
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	100	125	166	209	239	254
กำไรจากการดำเนินงาน	100	105	99	59	54	56
บวก รายได้อื่น ๆ	100	111	251	1,114	274	322
กำไรสุทธิ	100	105	100	66	55	57

*หมายเหตุ รายการสินทรัพย์อื่น ไซปี 2523 เป็นปีฐาน

จากตารางที่ 16 ที่ผ่านมา ในส่วนของงบกำไรขาดทุน เมื่อแยกรายการดอกเบี้ยจ่ายและ
ภาษีออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารแล้ว สามารถแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของกำไรใน
ช่วงต่าง ๆ ได้ ดังนี้

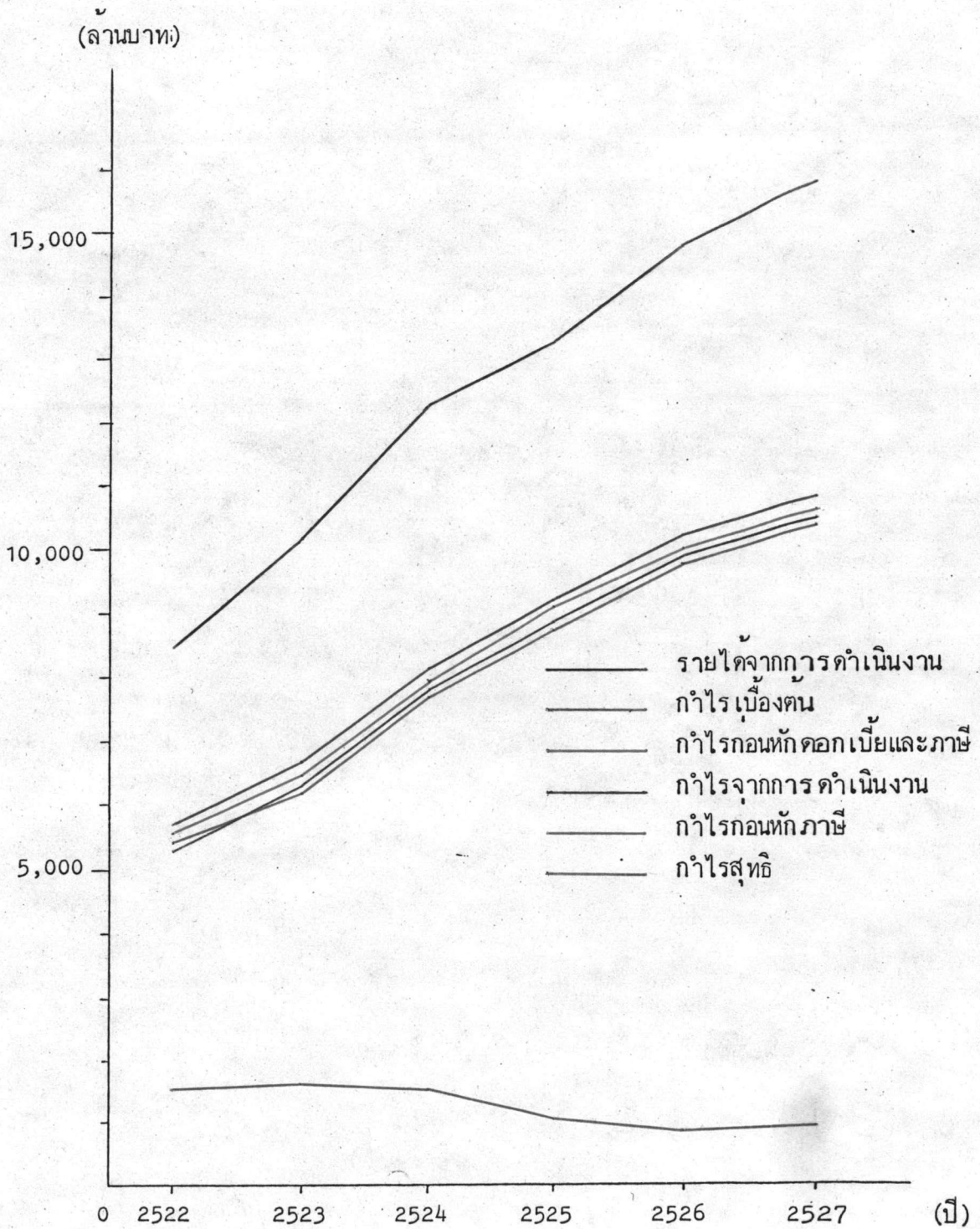
ตารางที่ 17 แนวโน้มของรายการในงบกำไรขาดทุน

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
รายได้จากการดำเนินงาน	100	121	145	156	174	186
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	100	123	141	138	153	166
กำไรเบื้องต้น	100	120	147	166	186	197
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย และการบริหาร*	100	120	126	135	135	135
กำไรจากการดำเนินงาน	100	119	147	168	188	199
บวก รายได้อื่น ๆ	100	111	251	1,114	274	322
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	100	119	147	169	188	200
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	100	364	395	1,379	1,422	1,321
กำไรก่อนหักภาษี	100	119	147	167	186	198
หัก ภาษี	100	125	167	210	241	257
กำไรสุทธิ	100	105	100	66	55	57

จากกำไรในช่วงต่าง ๆ ของโรงงานยาสูบ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายได้จากการ
ดำเนินงาน สามารถแสดงเป็นแผนภาพซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการขยายตัวได้ดังนี้

*ไม่รวมดอกเบี้ยเงินกู้ และภาษี

แผนภาพที่ 1 แนวโน้มการขยายตัวของรายได้จากการดำเนินงาน และกำไรในช่วงต่าง ๆ ของโรงงานยาสูบ

จากตารางและแผนภาพการวิเคราะห์แนวโน้มข้างต้นพอสรุปได้ว่า ในช่วงปี 2522-2527 โรงงานยาสูบมีแนวโน้มการลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ส่วนการจัดการเงินทุนนั้นมีแนวโน้มในการก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหนี้สินหมุนเวียน ส่วนการจัดการเงินทุนจากเงินกองทุนนั้นมีแนวโน้มที่ลดลง

รายได้จากการดำเนินงานของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น เมื่อหักต้นทุนสินค้าขาย ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นน้อยกว่า ทำให้กำไรเบื้องต้นของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด เมื่อหักค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร (ไม่รวมดอกเบี้ยเงินกู้และภาษี) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ก็ทำให้กำไรจากการดำเนินงานของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด เมื่อรวมรายได้อื่น ๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นมาก จึงทำให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด และเมื่อหักดอกเบี้ยจ่าย ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2522 มาก เนื่องจากมีการจัดการเงินทุนโดยการก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังทำให้กำไรก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบยังมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอดเช่นกัน แต่เมื่อหักภาษี ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นมากจากปี 2522 (เพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการดำเนินงาน) ทำให้กำไรสุทธิของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่ลดลง ซึ่งถ้าพิจารณาจากแผนภาพที่ 1 ที่ผ่านมาก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าภาษีที่โรงงานยาสูบต้องชำระให้กับรัฐบาลนั้นมีผลทำให้กำไรสุทธิของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มที่ลดลงมาก ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นั้นมิได้มีผลต่อกำไรในช่วงต่าง ๆ ของโรงงานยาสูบมากนัก ดังจะเห็นได้ว่าเส้นกราฟของกำไรก่อนหักภาษีในช่วงต่าง ๆ มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด และมีความแตกต่างกันไม่มากนัก นอกจากนี้ก็ยังเห็นได้ว่ากำไรก่อนหักภาษีในช่วงต่าง ๆ มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการดำเนินงานโดยตลอด

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงพยาบาล

โครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์

จากตารางที่ 4 (หน้า 25) ในช่วงปี 2522-2527 โรงพยาบาลมีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร กล่าวคือ มีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนถึงร้อยละ 84.05 85.11 82.61 87.68 87.87 และ 84.53 ของการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น และการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่จะเน้นหนักในรายการ วัสดุขุด อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76.46 79.52 73.50 76.23 68.28 และ 68.81 ตามลำดับ

โครงสร้างในการจัดหาเงินทุน

จากตารางที่ 5 (หน้า 26) ในช่วงปี 2522 - 2527 โรงพยาบาลมีการจัดหาเงินทุนในระยะยาวมากกว่าการจัดหาเงินทุนในระยะสั้น กล่าวคือ มีการจัดหาเงินทุนจากเงินกองทุนถึงร้อยละ 85.40 85.50 85.79 55.62 56.78 และ 67.00 ของการจัดหาเงินทุนทั้งสิ้น โดยจัดหาเงินทุนจากกำไรสะสมซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนจากภายในเป็นส่วนใหญ่ โรงพยาบาลจัดหาเงินทุนจากกำไรสะสมถึงร้อยละ 83.41 83.46 83.62 53.90 54.83 และ 64.68 ตามลำดับ ส่วนการจัดหาเงินทุนระยะสั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการก่อหนี้เกี่ยวกับ รายได้แผ่นดินค้ำประกัน เลตเตอร์ออฟเครดิต และตั๋วสัญญาใช้เงิน

การวิเคราะห์สภาพคล่อง

จากตารางที่ 11 (หน้า 35) ในช่วงปี 2522 - 2527 สภาพคล่องของโรงพยาบาลมีแนวโน้มที่จะลดลง เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหมุนเวียนจะพบว่า อัตราส่วนนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2522 คือ 6.76 เท่าเป็น 9.62 เท่าในปี 2524 จากนั้นก็ไต่ลดลงเป็นอย่างมากจนเหลือเพียง 2.75 เท่าในปี 2527 สาเหตุที่โรงพยาบาลมีอัตราส่วนหมุนเวียนลดลงนั้น เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์แนวโน้มจากตารางที่ 16 (หน้า 42) จะพบว่า การขยายตัวของหนี้สินหมุนเวียนมีมากกว่าการขยายตัวของสินทรัพย์หมุนเวียนมาก เช่นในปี 2527 โรงพยาบาลมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากปี 2522 เพียงร้อยละ 28 แต่หนี้สินหมุนเวียนในปี 2527 กลับเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ถึงร้อยละ 216 การที่โรงพยาบาลมีการจัดหาเงินทุนในระยะสั้นเพิ่มมากขึ้นนี้จะทำให้ โรงพยาบาลมีความคล่องตัวลดลง

เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น เห็นได้ชัดว่าโรงงานยาสูบมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นต่ำมาก กล่าวคือทุกปีนับตั้งแต่ปี 2522 - 2527 โรงงานยาสูบมีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย (เงินสดและลูกหนี้) น้อยกว่าหนี้สินระยะสั้นหลายเท่า ทั้งนี้เนื่องจากว่าตลอดช่วงปี 2522-2527 โรงงานยาสูบได้นำเงินไปลงทุนในวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลังซึ่งเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ยากถึงร้อยละ 90.97 93.44 88.98 86.95 77.71 และ 81.40 ของการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น (จากตารางที่ 6 หน้า 27)

นอกจากนี้ข้อความบางตอนจากแผนวิสาหกิจโรงงานยาสูบ ได้รายงานว่าโรงงานยาสูบมีอัตราการหมุนเวียนของวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง เท่ากับ 0.79 0.91 1.04 0.87 และ 0.88 รอบในช่วงปี 2522 - 2526 และมีวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลังค้างอยู่ในคลังประมาณ 456 396 346 414 และ 409 วัน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าโรงงานยาสูบเก็บวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลังไว้ในคลังนานมากก่อนที่จะนำออกไปใช้ในการผลิตบุหรี่ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อโรงงานยาสูบได้ เช่น

- ก. วัตถุดิบที่เก็บไว้นาน ๆ อาจเสียหาย เช่นขึ้นรา ทำให้ไม่สามารถนำไปผลิตบุหรี่ได้
- ข. การเก็บวัตถุดิบไว้เป็นจำนวนครั้งละมาก ๆ และเป็นระยะเวลาานาน ทำให้โรงงานยาสูบต้องนำเงินทุนหมุนเวียนมาจกกับสินทรัพย์ประเภทอื่นมาก ทำให้โรงงานยาสูบขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน¹⁰

จากการพิจารณาอัตราการหมุนเวียนของสินค้ำคงเหลือพบว่าโรงงานยาสูบมีความสามารถในการบริหารสินค้ำคงเหลือลดลง ในปี 2522 อัตราการหมุนเวียนของสินค้ำคงเหลือเป็น 33.39 รอบแล้วเพิ่มขึ้นในปี 2523 เป็น 37.03 รอบ จากนั้นก็มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อย ๆ แต่ก็เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 31.24 รอบในปี 2527 แสดงให้เห็นว่าสินค้ำคงเหลือของโรงงานยาสูบสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ช้าลง และเมื่อขายสินค้ำได้ช้าลงก็อาจทำให้โรงงานยาสูบประสบกับปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในระยะสั้นได้

โรงงานยาสูบมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เร็วขึ้น แสดงให้เห็นว่าสามารถเปลี่ยนลูกหนี้ให้กลายเป็นเงินสดได้เร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณา จากตารางที่ 4 (หน้า 25) และ ตารางที่ 6 (หน้า 27) แล้วจะเห็นได้ว่าในแต่ละปีโรงงานยาสูบมียอดลูกหนี้้น้อยมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน และหรือเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม

¹⁰ กระทรวงการคลัง, โรงงานยาสูบ, แผนวิสาหกิจ, หน้า 2 - 73.

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวได้ว่าโรงงานยาสูบมีสภาพคล่องอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าสภาพคล่องจะยิ่งลดต่ำลง ซึ่งอาจทำให้โรงงานยาสูบประสบกับปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในระยะสั้นได้

การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง

เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนนี้มีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในปี 2525 และ 2526 มีค่าสูงถึงร้อยละ 79.80 และ 76.13 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าโรงงานยาสูบอาจมีนโยบายในการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้เพิ่มขึ้น แทนที่จะจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายในเป็นส่วนใหญ่ดังปีที่ผ่านมา ๆ มา

จากตารางที่ 5 (หน้า 26) สัดส่วนของหนี้สินและเงินกองทุนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กล่าวคือในช่วงปี 2522 - 2524 โรงงานยาสูบได้มีการจัดหาเงินทุนจากเงินกองทุนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการก่อหนี้มีเพียงจำนวนน้อย (ร้อยละ 14.60 15.50 และ 14.21 ของยอดรวมหนี้สินและเงินกองทุน) แต่ในช่วงปี 2525 - 2527 โรงงานยาสูบได้ก่อหนี้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.38 43.22 และ 33.00 ของยอดรวมหนี้สินและเงินกองทุน

นอกจากนี้ตารางที่ 16 (หน้า 42) ยังยืนยันได้ว่าเงินกองทุนในช่วงปี 2522 - 2527 นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย ส่วนรายการหนี้สินนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่นในปี 2526 หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ถึงร้อยละ 332 หนี้สินอื่นและสำรองต่าง ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 234 แต่เงินกองทุนกลับลดลงจากปี 2522 ถึงร้อยละ 6

อย่างไรก็ดีจากข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับหนี้สิน แสดงให้เห็นถึงการก่อหนี้เพิ่มขึ้น ทำให้สภาพเสี่ยงในการดำเนินงานของโรงงานยาสูบเพิ่มสูงขึ้น

ค่าที่คำนวณได้จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมได้แสดงให้เห็นว่า โรงงานยาสูบมีการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาลงทุนในสินทรัพย์ช่วยการก่อหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มขึ้น จะสังเกตได้ว่าอัตราส่วนนี้จะเคลื่อนไหวไปในทางเดียวกันกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ ทั้งนี้เนื่องจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของเป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินกับเงินกองทุน ส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมเป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินกับหนี้สิน และเงินกองทุน (ซึ่งเท่ากับสินทรัพย์รวม) ดังนั้นทั้ง 2 อัตราส่วนนี้จึงเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไปในทิศทางเดียวกัน ใช้ยืนยันความถูกต้องซึ่งกันและกันได้ และสามารถยืนยันได้ว่าเจ้าหนี้ของโรงงานยาสูบมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น

จากอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดซึ่งเป็นการเทียบส่วนร่อยของเงินทุนที่ได้มาจากหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดนั้น อาจกล่าวได้ว่าโรงงานยาสูบมีความเสี่ยงสูงขึ้นเนื่องจากกอหนี้ระยะสั้นเพิ่มมากขึ้น จากตารางที่ 16 (หน้า 42) ในช่วงปี 2525 - 2527 โรงงานยาสูบมีหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ถึงร้อยละ 367 332 และ 216 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าจะมีแนวโน้มที่ลดลงแต่ก็นับว่ายังสูงมากเมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ นอกจากนี้ จากตารางที่ 5 (หน้า 26) ก็สามารถยืนยันได้ทำนองเดียวกันว่าโรงงานยาสูบมีการกอหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นอันตรายมากสำหรับกิจการที่ผลิตภาพคล่องต่ำเช่นโรงงานยาสูบ เนื่องจากหนี้ระยะสั้นมีระยะเวลาในการชำระคืนเร็ว แต่โรงงานยาสูบมีสินทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้เร็ววันอย่างมาก

จากอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างหนี้สินระยะยาวกับหนี้สินระยะยาวและเงินกองทุน จะเห็นได้ว่าโรงงานยาสูบ นอกจากจะกอหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นแล้ว ยังกอหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นอีกด้วย แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับการจัดหาเงินทุนทั้งหมด คือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.48 ในปี 2522 เป็นร้อยละ 7.65 และ 8.31 ในปี 2525 และ 2526 และไคลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3.19 ในปี 2527

เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีกับดอกเบี้ยจ่าย จะเห็นได้ว่าโรงงานยาสูบมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยได้ดีขึ้น กล่าวคือมีค่าอัตราส่วนสูงขึ้นทุกปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงงานยาสูบนอกจากจะมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว ยังมีกำไรส่วนที่เหลือที่จะชำระคืนเงินต้นและชำระภาษีได้ และกำไรส่วนที่เหลือนี้ก็มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกปี

จากอัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง 4 อัตราส่วนแรก ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างรายการในงบดุลสรุปได้ว่า โรงงานยาสูบมีสภาพเสี่ยงสูงขึ้นโดยเฉพาะในช่วงปี 2525 และ 2526 อันเป็นช่วงที่โรงงานยาสูบมีสภาพเสี่ยงสูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานยาสูบมีการกอหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนที่ห้าคืออัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างรายการในงบกำไรขาดทุน ปรากฏว่าโรงงานยาสูบมีค่าอัตราส่วนสูงขึ้นทุกปี แสดงว่าเมื่อเทียบกันระหว่างกำไรกับดอกเบี้ยจ่ายแล้ว เจ้าหนี้ของโรงงานยาสูบมีความเสี่ยงลดลง ดังนั้นจึงต้องพิจารณากันต่อไปถึงความสามารถในการหากำไรของโรงงานยาสูบว่าน่าพึงพอใจหรือไม่ และสามารถชดเชยกับความเสี่ยงของเจ้าหนี้ได้มากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงาน

จากผลการวิเคราะห์สภาพคล่องของโรงงานยาสูบที่ได้กล่าวมาแล้วอัตราส่วนหมุนเวียนในช่วงปี 2522 - 2527 มีแนวโน้มที่ลดลง มีการก่อกั้นระยะสั้นเพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ลงทุนในสินทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ยากมากขึ้นอีกด้วย แสดงว่าการจัดการด้านสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งเป็นสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของโรงงานยาสูบมีประสิทธิภาพลดลง ส่วนอัตรากาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า โรงงานยาสูบมีประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าคงเหลือลดลงจากปี 2522 แต่อย่างไรก็ดีในช่วงปี 2526 และ 2527 ค่าอัตรานี้ก็ได้เพิ่มสูงขึ้น และหากโรงงานยาสูบปล่อยให้ค่าอัตรานี้ตกลงไปอีก (สินค้าคงเหลือเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ช้าลง) ก็อาจประสบกับปัญหาการขาดแคลนเงินสดหมุนเวียนได้

เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาที่เฉลี่ยในการเก็บหนี้ จะเห็นได้ว่าโรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการจัดการลูกหนี้ได้ดีขึ้น สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้เร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจากการวิเคราะห์สภาพคล่องว่า ลูกหนี้ของโรงงานยาสูบมีจำนวนน้อย ถึงจะเปลี่ยนลูกหนี้ให้เป็นเงินสดได้เร็วขึ้น แต่ปริมาณก็มีไม่มากพอที่จะชดเชยกับสภาพคล่องที่ต่ำมากได้

แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างรายได้จากการดำเนินงานกับสินทรัพย์ประจำอันประกอบด้วย ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ต่างๆ ปรากฏว่าค่าอัตรานี้มีแนวโน้มที่สูงขึ้นทุกปี แสดงว่าโรงงานยาสูบได้จัดสรรเงินลงทุนในสินทรัพย์ประจำอย่างเหมาะสมคุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป และมีการใช้สินทรัพย์ประจำที่มีอยู่นั้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้รายได้จากการดำเนินงานของโรงงานยาสูบเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากตารางที่ 16 (หน้า 42) รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุธินัน ได้มีการเพิ่มขึ้นจากปี 2522 น้อยมาก และในบางปีก็มีการลดลง แต่รายได้จากการดำเนินงานนั้นกลับเพิ่มสูงขึ้นตลอด แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ประจำที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ จากอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถภาพในการจัดสรรเงินทุนลงทุนในสินทรัพย์ประจำ และสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินงานอันก่อให้เกิดรายได้ จะพบว่าอัตราส่วนนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าโรงงานยาสูบใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือก่อให้เกิดการขายเพิ่มขึ้น เช่นในปี 2522 เงินลงทุนในสินทรัพย์รวมของโรงงานยาสูบ 1 บาท ก่อให้เกิดการขาย 1.68 บาท แต่ในปี 2527 เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดการขายถึง 2.46 บาท อัตราส่วนนี้จึงยืนยันได้ว่าโรงงานยาสูบมี

สมรรถภาพในการดำเนินงานดีขึ้น

จากอัตราส่วนวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงานสรุปได้ว่า โรงงานยาสูบมีประสิทธิ-
ภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับอัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่องแล้วก็ยังไม่น่าพึง
พอใจ ดังนั้นหากจะวิเคราะห์ต่อไปเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นก็จะต้องนำไปพิจารณาร่วมกับอัตรา
ส่วนที่แสดงสมรรถภาพในการหากำไร ดังจะไดกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

การวิเคราะห์สมรรถภาพในการหากำไร

ตัวเลขที่คำนวณได้จากอัตราส่วนกำไรเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาเฉพาะรายได้
จากการดำเนินงานและต้นทุนสินค้าขาย โรงงานยาสูบมีความสามารถในการหากำไรเพิ่มมากขึ้น
จากเดิมในปี 2522 ค่าอัตราส่วนกำไรเบื้องต้นเป็นร้อยละ 64.50 แต่ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68.35
ในปี 2527 จากตารางที่ 16 (หน้า 42) พบว่ารายได้จากการดำเนินงานมีการขยายตัวมากกว่า
การขยายตัวของต้นทุนขาย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงงานยาสูบได้ใช้ประโยชน์จากสิน
ทรัพย์ประจำอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังจะพิจารณาได้จากอัตรากำไรขั้นต้นของสินทรัพย์ประจำ
ดังได้กล่าวมาแล้ว เมื่อสินทรัพย์ประจำได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้นก็ย่อมจะเกิดการประหยัด และ
ส่งผลให้ความสามารถในการหากำไรดีขึ้นด้วย

แต่เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างกำไร
สุทธิและรายได้จากการดำเนินงาน พบว่าโรงงานยาสูบมีค่าอัตราส่วนนี้ลดลงโดยตลอด จากเดิมร้อย
ละ 18.53 ในปี 2522 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 5.72 ในปี 2527 แสดงให้เห็นว่าโรงงานยาสูบ
มีความสามารถในการหากำไรลดลงเป็นอย่างมาก จากตารางที่ 9 (หน้า 30) เมื่อพิจารณาจาก
กำไรในแต่ละช่วงพบว่ากำไรเบื้องต้นมีอัตราที่เพิ่มขึ้น แต่กำไรจากการดำเนินงาน และกำไรสุทธินั้น
มีอัตราลดต่ำลงทุกปี ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากการที่ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารได้เพิ่มสูงขึ้น
อย่างมาก โดยเฉพาะช่วงปี 2525 - 2527 ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารสูงกว่าต้นทุนสินค้า
ขายถึงเกือบเท่าตัว และจากตารางที่ 16 (หน้า 42) ก็สามารถยืนยันได้ในทำนองเดียวกันว่า ค่า
ใช้จ่ายในการขายและการบริหารของโรงงานยาสูบ มีการขยายตัวมากกว่าการขยายตัวของรายได้
จากการดำเนินงาน เช่นในปี 2527 รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ร้อยละ 86
แต่ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารกลับเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ถึงร้อยละ 154 ด้วยเหตุนี้ไม่ว่า
โรงงานยาสูบจะมีการประหยัดจากการใช้สินทรัพย์ประจำอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด แต่ก็ไม่
อาจชดเชยกับค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารที่เพิ่มขึ้นมากกว่าได้ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับ

การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารนั้น จะไดกล่าวถึงโดยละเอียดในบทต่อ ๆ ไป
 อัตราส่วน 2 ประเภทแรกที่ไดกล่าวมา เป็นการเปรียบเทียบระหว่างช่วงของกำไรกับ
 รายได้ ซึ่งให้ผลสรุปออกมาว่าการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารทำให้กำไรสุทธิ
 ของโรงงานยาสูบลดลง

จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างกำไรกับการลงทุนใน
 สินทรัพย์ อัตราส่วนนี้ประกอบด้วยอัตราส่วนสำคัญ 2 อัตราส่วนที่ไดกล่าวถึงแล้วคือ อัตราผลตอบแทน
 จากค่าขายและอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ} \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน}} \times \frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

จากสูตรนี้แสดงว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์จะสูงขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทั้งอัตรากาการหมุนเวียน
 ของสินทรัพย์รวม และหรืออัตราผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าเพิ่มสูงขึ้น แต่ผลจากการคำนวณอัตราส่วน
 ทั้ง 2 พบว่า อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีค่าเพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ส่วนอัตรา
 ผลตอบแทนจากค่าขายกลับมีค่าลดลงมาก ดังนั้นจึงส่งผลให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีค่าลดลง
 เกือบทุกปี ยกเว้นในปี 2527 เพียงปีเดียวที่อัตราส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้น แต่เมื่อเทียบกับค่าที่คำนวณได้ในปี
 2522 แล้วก็ยังนับว่าต่ำมาก (จากตารางที่ 14 หน้า 38)

เมื่อพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทน
 จากสินทรัพย์แล้วพบว่า ค่าอัตราส่วนนี้ลดลงเล็กน้อยในช่วงปี 2522 - 2524 และเริ่มลดลงอย่าง
 มากในช่วงปี 2525 - 2527

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสิน
 ทรัพย์นั้นสรุปได้ว่า เมื่อโรงงานยาสูบจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้เพิ่มขึ้น โครงสร้างเงินทุนในงบดุล
 จะเปลี่ยนแปลงไป สัดส่วนในหนี้สินจะเพิ่มขึ้น ส่วนของผู้ถือหุ้นจะมีสัดส่วนลดลง ดังนั้นหากโรงงาน
 ยาสูบทำกำไรได้เท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นแล้ว อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

$$\text{อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ} \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินกองทุน}}$$

$$\text{หรือเท่ากับ} \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้จากการดำเนินงาน}} \times \frac{\text{รายได้จากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{เงินกองทุน}}$$

หรือเท่ากับ อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย \times อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม \times อัตราส่วนสิน
 ทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ในช่วงปี 2522 - 2527 ถึงแม้ว่าอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 117.09 116.96 116.56 179.79 176.13 และ 149.25 ตามลำดับ) และมีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นด้วย แต่เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากค่าขายได้ลดลงเป็นอย่างมาก จึงเป็นตัวจุดให้อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

จากตารางที่ 17 หน้า 43 ซึ่งได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และกำไรในช่วงต่าง ๆ นั้น จะเห็นได้ว่ากำไรก่อนหักภาษีในช่วงต่าง ๆ ของโรงงานยาสูบ อันประกอบด้วยกำไรเบื้องต้น กำไรจากการดำเนินงาน กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และกำไรก่อนหักภาษีได้เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการดำเนินงาน แต่เมื่อหักภาษีแล้วกลับทำให้กำไรสุทธิของโรงงานยาสูบลดลงอย่างมาก ซึ่งถ้าพิจารณาจากแผนภาพที่ 1 หน้า 44 ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้จากตารางที่ 17 ยังเห็นได้ว่า รายการภาษีมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการดำเนินงานโดยตลอด

จากตารางที่ 15 หน้า 39 ถ้าพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในช่วงต่าง ๆ พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีในช่วงปี 2522 - 2527 มีค่าร้อยละ 105.08 118.71 144.88 122.03 140.13 และ 164.50 ตามลำดับ เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายแล้วก็ไม่ให้ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีสลดลงมากนัก ดังจะเห็นได้จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบในช่วงปี 2522 - 2527 มีค่าร้อยละ 104.88 118.04 144.17 120.20 138.18 และ 162.50 ตามลำดับ แต่เมื่อหักภาษีแล้วปรากฏว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์หลังหักภาษีได้ลดลงจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ก่อนหักภาษีอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นได้จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์หลังหักภาษีของโรงงานยาสูบในช่วงปี 2522 - 2527 มีค่าร้อยละ 31.19 31.10 29.13 14.05 12.18 และ 14.04 ตามลำดับ

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ภาษีที่โรงงานยาสูบต้องชำระให้กับรัฐบาลเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่สุดที่ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดลง

การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุน

งบดุล ณ ใดวันหนึ่ง เป็นงบแสดงให้ทราบถึงฐานะการเงินของธุรกิจนั้น ณ วันนั้น บอกรู้ว่า ณ วันนั้นธุรกิจลงทุนในสินทรัพย์อะไรบ้าง แต่ละรายการจำนวนเงินเท่าไร ขณะเดียวกันเงินทุนที่นำมาลงทุนนั้นได้จากแหล่งใดบ้าง แต่ละแหล่งจำนวนเงินเท่าใด การดูงบดุลในลักษณะนี้จึงเปรียบเสมือนกับการดูภาพนิ่ง เพื่อให้การวิเคราะห์ทำได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น จึงได้ดัดแปลงข้อมูลจากงบดุลดังกล่าวแสดงออกในรูปของ งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน (Fund Flow Statement) หรือ งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน (Sources and Uses of Fund Statement) นักบัญชีในปัจจุบันรู้จักในนามของงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน (Change in Financial Position) งบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง การดูงบลักษณะนี้เปรียบได้กับการเปลี่ยนจากการดูภาพนิ่งมาสู่ภาพที่มีการเคลื่อนไหว อย่างน้อยที่สุดผู้อ่านงบก็จะทราบว่า ในช่วงดังกล่าวธุรกิจนี้ได้เงินทุนมาจากแหล่งใด และนำเงินทุนที่ได้ไปลงทุนหรือใช้จ่ายทางด้านใดบ้าง ส่วนจะตีความได้ลึกซึ้งเพียงใด ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับ และความชำนาญของผู้วิเคราะห์เอง¹¹

การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุนจะเป็นประโยชน์แก่ผู้วิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร เพื่อใช้ตรวจสอบรายการทางการเงินที่เกิดขึ้น ระหว่างช่วงว่าเหมาะสมหรือมีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อจะได้หาทางแก้ไข

การวิเคราะห์งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนจะเป็นเพียงตัวบอกหรือตัวชี้ว่า ในช่วงเวลาหนึ่งธุรกิจได้นำเงินไปลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ต่าง ๆ แต่ละรายการเป็นจำนวนเท่าไร หรือในทางตรงกันข้าม มีการลดการลงทุนในสินทรัพย์เหล่านั้นบ้างหรือไม่ จำนวนเท่าไร ส่วนเรื่องที่จะบอกลงทุนมากเกินไป หรือนานเกินไป หรือไม่นั้น อยู่นอกเหนือขอบเขตที่งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนจะบอกได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนไม่สามารถบอกถึงอัตราการใช้ของเงินทุนว่าเร็วช้าเพียงใด อย่างไรก็ตาม พอที่จะให้ข้อสรุปได้ว่า ถ้าเงินลงทุนในสินทรัพย์แต่ละอย่างนั้นคงที่ และเมื่อสินทรัพย์เหล่านั้นเปลี่ยนเป็นเงินสดเร็วขึ้น เงินก็จะไหลเข้าสู่กิจการนั้นเร็วขึ้น กิจการนั้นก็就会产生การคล่องตัว แต่ถ้าสินทรัพย์เหล่านั้นเปลี่ยนเป็นเงินช้าลง กิจการจะเกิดปัญหาเรื่องเงินขาดม้อทันที และเพื่อชดเชยเงินส่วนที่ไปลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น กิจการ

¹¹ เพซรี ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงิน, หน้า 105.

นั้นจำเป็นต่องจัดหาเงินทุนเข้ามาใหม่ อาจจะเข้ามาในรูปของ เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ระยะสั้น เงิน
 กู้ระยะยาว หรือแม้กระทั่งเพิ่มทุนก็เป็นได้¹²

การจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน เริ่มจากการเปรียบเทียบงบดุล ณ เวลา 2
 เวลาเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าต้องการเปรียบเทียบที่ช่วงเวลา ถ้าต้องการเปรียบเทียบโดยจัด
 ทำงบบนี้ 2 งบ ก็ต้องใช้งบดุล ณ เวลา 3 เวลา หรือ 3 งบ เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องได้ข้อสรุป
 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทั่วไปในการวิเคราะห์รายการว่า รายการใดเข้าลักษณะแหล่งที่มาของเงินทุน
 และรายการใดเข้าลักษณะแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน

ความหมายของเงินทุน

เงินต้นมีความหมายหลายความหมายขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์จะสนใจศึกษาเรื่องทั่ว ๆ ไปหรือ
 เรื่องเฉพาะเจาะจง เงินต้นตามความหมายที่กล่าวถึงนสรุปได้ 3 ลักษณะ คือ

1. เงินทุนหมายถึงสินทรัพย์ทั้งสิ้น หรือหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น เงินต้นตามความหมาย
 นี้เป็นความหมายที่กว้าง เงินต้นหมายถึงสินทรัพย์นั้นน่าจะมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า บรรดาเงินทุนที่
 ธุรกิจจัดทำมาได้จากแหล่งต่าง ๆ กันนั้น ธุรกิจได้นำมาลงทุนในรูปของสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ดัง
 นั้น ถ้าอยากทราบว่าขณะนี้ธุรกิจมีเงินทุนทั้งสิ้นเท่าใด ก็น่าจะดูได้จากสินทรัพย์ทั้งสิ้นของกิจการ หรือ
 อาจดูได้จากหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ทั้งนี้เป็นไปตามสมการบัญชีที่ว่าสินทรัพย์ เท่ากับ หนี้สิน + ทุน

แหล่งที่มาของเงินทุนตามความหมายนี้ประกอบด้วย

- ก. การลดลงของสินทรัพย์
- ข. การเพิ่มขึ้นของหนี้สิน
- ค. การเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนประกอบด้วย

- ก. การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์
- ข. การลดลงของหนี้สิน
- ค. การลดลงของส่วนของผู้ถือหุ้น

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 109.

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลรวมของเงินทุนที่ธุรกิจหามาได้ (แหล่งที่มาของเงินทุน) จะต้องเท่ากับผลรวมของเงินทุนที่ธุรกิจใช้ไป (แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน) ภายในรอบระยะเวลาเดียวกัน

2. เงินทุนหมายถึงเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) คำว่าเงินทุนหมุนเวียนในทางบัญชีและการเงินอาจหมายถึงสินทรัพย์หมุนเวียน แต่ในที่นี้ เงินทุนหมุนเวียนหมายถึงสินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital) เงินทุนในความหมายที่สอง (เงินทุนหมุนเวียน) นี้แคบกว่าความหมายแรก งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนบอกให้ทราบว่าภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ นั้น ธุรกิจได้เงินทุนหมุนเวียนมาอย่างไร และได้ใช้ทุนหมุนเวียนไปในทางใบบ้าง เหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนประกอบด้วย

- ก. การลดลงของสินทรัพย์ (ยกเว้นสินทรัพย์หมุนเวียน)
- ข. การเพิ่มขึ้นของหนี้สินระยะยาว
- ค. การเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนประกอบด้วย

- ก. การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ (ยกเว้นสินทรัพย์หมุนเวียน)
- ข. การลดลงของหนี้สินระยะยาว
- ค. การลดลงของส่วนของผู้ถือหุ้น

ข้อสังเกต ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ผลรวมของเงินทุนหมุนเวียนที่ธุรกิจจัดหามาได้ (แหล่งที่มา) อาจจะมีมากกว่า เท่ากับ หรือน้อยกว่าเงินทุนหมุนเวียนที่ธุรกิจใช้ไป (แหล่งที่ใช้ไป) ก็ได้ ถ้าเป็นกรณีที่แหล่งที่มามากกว่าแหล่งที่ใช้ไปก็จะมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ถ้าเป็นกรณีที่สองคือเท่ากัน เงินทุนหมุนเวียนก็จะไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเป็นกรณีที่แหล่งที่มาน้อยกว่าแหล่งที่ใช้ไปก็จะมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจลดลง

3. เงินทุนหมายถึงเงินสด เงินทุนในความหมายนี้เป็นความหมายที่เข้าใจได้ง่ายที่สุด จะแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจใช้เงินสดไปทำอะไรบ้าง และได้เงินสดมาจากแหล่งไหน เงินทุนในความหมายนี้เป็นความหมายที่แคบที่สุด

แหล่งที่มาของเงินสดประกอบด้วย

- ก. การลดลงของสินทรัพย์ (ยกเว้นเงินสด)
- ข. การเพิ่มขึ้นของหนี้สิน
- ค. การเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น

แหล่งที่ใช้ไปของเงินส ๓ประกอบค ๓ย

- ก. การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ (ยกเว้นเงินสด)
- ข. การลดลงของหนี้สิน
- ค. การลดลงของสวนของผู้ถือหุ้น

จากความหมายของคำว่า "เงินทุน" ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแต่ละความหมายต่างก็มีจุดหมายหรือวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ดังนั้น การวิเคราะห์การเคลื่อนไหว ของเงินทุนจะกระทำในความหมายใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้วิเคราะห์เป็นสำคัญว่าสนใจ หรือต้องการค้นหาข้อเท็จจริงทางการเงินของธุรกิจนั้นในแง่ใดบ้าง¹³

สำหรับในกรณีของโรงงานยาสูบ จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินพบว่า โรงงานยาสูบมีปัญหาด้านสภาพคล่อง ซึ่งอาจส่งผลให้ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้น การวิเคราะห์การเคลื่อนไหว ของเงินทุนของโรงงานยาสูบจึงจะวิเคราะห์เงินทุนตามความหมายที่สอง อันได้แก่การวิเคราะห์การเคลื่อนไหว ของเงินทุนหมุนเวียน

ขั้นตอนในการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน

ขั้นที่ 1 : เริ่มตั้งแต่การจัดทำงบดุลเปรียบเทียบปีต่อปี เพื่อจะได้อธิบายว่าในแต่ละปีนั้นรายการในงบดุลแต่ละรายการมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีก่อนมากน้อยเพียงใด เช่น ต้องการเปรียบเทียบระหว่างงบดุลปี 2527 และ 2526 ก็นำรายการในงบดุลปี 2527 เป็นหลักหักด้วยรายการในงบดุลปี 2526 ก็จะได้การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเครื่องหมายบวกหรือลบแล้วแต่กรณี

ขั้นที่ 2 : ทดสอบยอดรวมของสินทรัพย์รวม ซึ่งจะต้องมียอดการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (+) หรือ ลด (-) เท่ากับยอดรวมการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและเงินกองทุน

ขั้นที่ 3 : ปรับปรุงรายการบางรายการจากงบดุล งบกำไรสะสม และงบกำไรขาดทุน เพื่อให้ทราบถึงจำนวนเงินที่เข้ามา และใช้ออกไปจริง ๆ ในระหว่างงวด สำหรับกรณีของโรงงานยาสูบ รายการสำคัญ ๆ ที่ต้องปรับปรุง ได้แก่

1. กำไรสะสม ซึ่งได้จัดสรรบางส่วนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินให้กับรัฐบาล และจัดสรรเป็นเงินโบนัสให้แกพนักงานและคณะกรรมการบริหารของโรงงานยาสูบ ดังนั้นจึงต้องนำไปหักออกเป็นแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 127.

2. ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร ซึ่งเป็นรายการที่ไม่ได้จ่ายออกเป็นตั๋วเงิน ดังนั้นจึงต้องนำมาบวกเข้าเป็นแหล่งที่มาของเงินทุน

3. การซื้อสินทรัพย์ถาวรในระหว่างงวด หากค่าเสื่อมราคาประจำปีเท่ากับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนแล้ว ก็แสดงว่าในปีนั้นไม่มีการตัดบัญชีเนื่องจากสินทรัพย์ถาวรหมดอายุการใช้งาน และไม่มีการขายสินทรัพย์ถาวรระหว่างงวด ดังนั้น ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวรจะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี แต่ในกรณีที่ค่าเสื่อมราคาประจำปีไม่เท่ากับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น ก็แสดงว่าจะต้องมีรายการอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ผลต่างระหว่างค่าเสื่อมราคาประจำปีและค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้นอาจตีความได้ 4 ประเด็น คือ

ก. ผลต่างเกิดขึ้นจากการตัดบัญชีเนื่องจากสินทรัพย์ถาวรหมดอายุการใช้งาน ในกรณีนี้ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวรจะเท่ากับยอดเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์บวกค่าเสื่อมราคาประจำปี

ข. ผลต่างเกิดขึ้นเนื่องจากการขายสินทรัพย์ถาวรโดยขายในราคาตามมูลค่าทางบัญชีที่เหลืออยู่ (ไม่มีกำไรหรือขาดทุน) ในกรณีนี้ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวรจะเท่ากับ ยอดเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี บวก เงินรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร

ค. ผลต่างเกิดขึ้นจากการขายสินทรัพย์ถาวรโดยมีกำไรจากการขาย ในกรณีนี้ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวรจะเท่ากับ ยอดเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี บวก เงินรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร ลบ กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร

ง. ผลต่างเกิดขึ้นจากการขายสินทรัพย์ถาวร โดยเกิดผลขาดทุนจากการขาย ในกรณีนี้ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวรจะเท่ากับยอดเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี บวก เงินรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร บวก ผลขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวร

ขั้นที่ 4 : นำรายการที่ได้ปรับปรุงแล้ว และรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงในงบดุลเปรียบเทียบมาจัดท่างบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย

1. กำไรสุทธิ
2. ค่าเสื่อมราคาประจำปี
3. การลดลงของสินทรัพย์ถาวร
4. การเพิ่มขึ้นของหนี้สินระยะยาว
5. การเพิ่มขึ้นของเงินกองทุน

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย

1. เงินจัดสรรจากกำไรสะสม
2. ยอดการซื้อสินทรัพย์ถาวร
3. การลดลงของหนี้สินระยะยาว
4. การลดลงของเงินกองทุน

ผลต่างระหว่างยอดรวมแหล่งที่มา และแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนจะบอกให้ทราบว่าในปีนั้นมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนมากกว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน) หรือลดลง (แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนน้อยกว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน) จากปีก่อนมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 5 : จัดทำงบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการอธิบายว่าเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอันเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวนั้น ได้ชัดเจนหรือนำไปลงทุนในรายการระยะสั้นรายการใดบ้าง งบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนจะยึดหลักสมการ เงินทุนหมุนเวียน เท่ากับ สินทรัพย์หมุนเวียน ลบ หนี้สินหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นหมายถึง รายการที่เป็นสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่ม หรือ หนี้สินหมุนเวียนลดลงในทางตรงกันข้าม เงินทุนหมุนเวียนลดลงหมายถึง รายการที่สินทรัพย์หมุนเวียนลด หรือ หนี้สินหมุนเวียนเพิ่ม จัดทำยอดรวมของเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และยอดรวมของเงินทุนหมุนเวียนลดลง ผลต่างระหว่างยอดรวมทั้งสองจะเท่ากับผลที่ได้จากงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน

ตารางที่ 18 ค่าเสื่อมราคาประจำปีของสินทรัพย์ของโรงงานยาสูบ* (ล้านบาท)

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
ที่ดินและค่าปรับปรุงที่ดิน	-	-	-	-	-	-
สิ่งปลูกสร้าง	16.80	16.51	15.03	13.67	17.22	16.12
เครื่องจักรและเครื่องประกอบ	61.86	66.72	28.90	71.94	64.93	75.48
เครื่องตกแต่งและเครื่องประกอบ						
สำนักงาน	0.54	0.39	1.56	1.13	0.81	1.10
เครื่องตกแต่งและเครื่องประกอบ						
บ้าน	0.04	0.02	0.02	0.01	-	-
เครื่องมือเครื่องใช้	1.45	1.88	2.29	0.71	1.05	1.18
ยานพาหนะ	1.91	3.15	1.98	2.47	1.38	4.33
ครุเวชภัณฑ์	0.37	0.96	1.39	0.56	0.51	0.66
เครื่องมือวิทยาศาสตร์	0.24	0.86	0.61	0.52	0.41	0.29
รวมค่าเสื่อมราคาประจำปี ของสินทรัพย์	83.21	90.49	51.78	91.01	86.31	99.16

* ที่มา รายงานของผู้สอบบัญชี, สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน.

ตารางที่ 19 ค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ของโรงงานยาสูบ* (ล้านบาท)

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
ที่ดินและค่าปรับปรุงที่ดิน	-	-	-	-	-	-
สิ่งปลูกสร้าง	299.21	315.72	330.75	344.42	361.64	377.76
เครื่องจักรและเครื่องประกอบ	468.79	535.51	506.61	578.56	643.79	719.27
เครื่องตกแต่งและเครื่องประกอบ						
สำนักงาน	24.86	25.25	23.69	24.82	25.63	26.73
เครื่องตกแต่งและเครื่องประกอบ						
บ้าน	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.62
เครื่องมือเครื่องใช้	24.24	26.13	23.83	24.54	25.59	26.77
ยานพาหนะ	68.95	72.10	74.08	76.55	77.93	82.26
ครุภัณฑ์	9.62	10.58	9.19	9.74	10.25	10.92
เครื่องมือวิทยาศาสตร์	4.47	5.34	4.73	5.25	5.64	5.93
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม ของสินทรัพย์	900.75	991.24	973.49	1,064.49	1,151.08	1,250.26

* ที่มา รายงานของผู้สอบบัญชี, สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน.

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2523 และ 2522

	ปี 2523	ปี 2522	เปลี่ยนแปลง
<u>สินทรัพย์</u>			
สินทรัพย์หมุนเวียน :			
เงินสด	87.52	173.82	-86.30
ลูกหนี้	7.39	65.22	-57.83
สินค้าคงเหลือ	103.72	96.69	+7.03
วัตถุดิบ, อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง	4,258.01	3,871.14	+386.87
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	85.20	45.55	+36.65
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	15.31	-	+15.31
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	4,557.15	4,255.42	+301.73
สินทรัพย์ถาวร :			
เงินให้พนักงานกู้ยืม	68.44	-	+68.44
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	728.95	807.69	-78.74
สินทรัพย์อื่น	-	-	-
รวมสินทรัพย์ถาวร	797.39	807.69	-10.30
รวมสินทรัพย์	5,354.54	5,063.10	+291.44

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2523 และ 2522

	ปี 2523	ปี 2522	เปลี่ยนแปลง
<u>หนี้สินและเงินกองทุน</u>			
หนี้สินหมุนเวียน :			
เงินเบิกเกินบัญชี	144.99	-	+144.99
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	-	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	188.54	-	+188.54
เลตเตอร์ออฟเครดิต	85.44	-	+85.44
เจ้าหนี้	211.53	629.32	-417.79
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	44.47	-	+44.47
รายได้แผ่นดินค่างานนำส่ง	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	11.45	-	+11.45
รวมหนี้สินหมุนเวียน	686.43	629.32	+57.11
หนี้สินระยะยาว :			
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	78.24	97.04	-18.80
หนี้สินอื่น	11.66	12.95	-1.29
รวมหนี้สิน	776.33	739.31	+37.02
เงินกองทุน :			
ทุน	0.49	0.49	-
กองทุนต่าง ๆ	106.72	98.63	+8.09
ส่วนเกินทุนจากการบริจาคร	2.12	1.77	+0.35
กำไรสะสม	4,468.87	4,222.89	+245.98
รวมเงินกองทุน	4,578.20	4,323.78	+254.42
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	5,354.54	5,063.10	+291.44

รายละเอียดประกอบการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ประจำปี 2523

ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2523	เท่ากับ	90.49	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2523	เท่ากับ	991.24	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2522	เท่ากับ	<u>900.75</u>	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2523 เพิ่มขึ้นจากปี 2522	เท่ากับ	<u>90.49</u>	ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาประจำปีเท่ากับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น แสดงว่าไม่มีการตัดบัญชี หรือขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ระหว่างงวด

เพราะฉะนั้น ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี

$$\begin{aligned} & \text{เท่ากับ} \quad - 78.74 + 90.49 \\ & \text{เท่ากับ} \quad 11.75 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

เงินจัดสรรจากกำไรสะสม

จากสมการ กำไรสะสมปี 2523 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2522 ลบ เงินจัดสรรปี 2523 บวก กำไรสุทธิปี 2523

เพราะฉะนั้น เงินจัดสรรปี 2523 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2522 ลบ กำไรสะสมปี 2523 บวก กำไรสุทธิปี 2523

$$\begin{aligned} & \text{เท่ากับ} \quad 4,222.89 - 4,468.87 + 1,665.49 \\ & \text{เท่ากับ} \quad 1,419.51 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง) ล้านบาท

สินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน

เงินทุนหมุนเวียน

ปี 2523	ปี 2522	เปลี่ยนแปลง
4,557.15	4,255.42	+301.73
(686.43)	(629.32)	+(57.11)
3,870.72	3,626.10	244.62

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
 งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
 สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2523

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน	(ล้านบาท)	
กำไรสุทธิปี 2523	1,665.49	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2523	90.49	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	8.09	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	<u>0.35</u>	1,764.42
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2523	1,419.51	
เงินให้พนักงานกู้ยืม เพิ่ม	68.44	
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน ลด	18.80	
หนี้สินอื่น ลด	1.29	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	<u>11.75</u>	<u>1,519.79</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>244.63</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
สินค้าคงเหลือ เพิ่ม	7.03	
วัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง เพิ่ม	386.87	
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ เพิ่ม	36.65	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เพิ่ม	15.31	
เจ้าหนี้ ลด	417.79	863.65
เงินสด ลด	(86.30)	
ลูกหนี้ ลด	(57.83)	
เงินเบิกเกินบัญชี เพิ่ม	(144.99)	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เพิ่ม	(188.54)	
เลตเตอร์ออฟเครดิต เพิ่ม	(85.44)	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เพิ่ม	(44.47)	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น เพิ่ม	<u>(11.45)</u>	<u>(619.02)</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>244.63</u>

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2524 และ 2523

	ปี 2524	ปี 2523	เปลี่ยนแปลง
<u>สินทรัพย์</u>			
สินทรัพย์หมุนเวียน :			
เงินสด	120.11	87.52	+32.59
ลูกหนี้	9.66	7.39	+2.27
สินค้าคงเหลือ	228.33	103.72	+124.61
วัตถุดิบ, อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง	3,980.48	4,258.01	-277.53
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	125.11	85.20	+39.91
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9.91	15.31	-5.40
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	4,473.60	4,557.15	-83.55
สินทรัพย์ถาวร :			
เงินให้พนักงานกู้ยืม	86.82	68.44	+18.38
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	854.97	728.95	+126.02
สินทรัพย์อื่น	-	-	-
รวมสินทรัพย์ถาวร	941.79	797.39	+144.40
รวมสินทรัพย์	5,415.38	5,354.54	+60.84

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2524 และ 2523

	ปี 2524	ปี 2523	เปลี่ยนแปลง
<u>หนี้สินและเงินกองทุน</u>			
หนี้สินหมุนเวียน :			
เงินเบิกเกินบัญชี	28.31	144.99	-116.68
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	-	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	164.70	188.54	-23.84
เลตเตอร์ออฟเครดิต	125.11	85.44	+39.67
เจ้าหนี้	79.16	211.53	-132.37
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	50.28	44.47	+5.81
รายได้แผ่นดินค้ำประกัน	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17.66	11.45	+6.21
รวมหนี้สินหมุนเวียน	465.22	686.43	-221.21
หนี้สินระยะยาว :			
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	203.00	78.24	+124.76
หนี้สินอื่น	101.30	11.66	+89.64
รวมหนี้สิน	769.52	776.33	-6.81
เงินกองทุน :			
ทุน	0.49	0.49	-
กองทุนต่าง ๆ	114.74	106.72	+8.02
ส่วนเกินทุนจากการบริจาด	2.26	2.12	+0.14
กำไรสะสม	4,528.36	4,468.87	+59.49
รวมเงินกองทุน	4,645.85	4,578.20	+67.65
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	5,415.38	5,354.54	+60.84

รายละเอียดประกอบการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินหมุนเวียน ประจำปี 2524

ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2524	เท่ากับ	51.78	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2524	เท่ากับ	973.49	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2523	เท่ากับ	<u>991.24</u>	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2524 ลดลงจากปี 2523	เท่ากับ	<u>17.75</u>	ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาประจำปีไม่เท่ากับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น และเนื่องจากไม่มีรายละเอียดความมีการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ระหว่างงวดหรือไม่ ดังนั้นจึงคิดว่าในระหว่างปีมีการตัดบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

เพราะฉะนั้น ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี

เท่ากับ + 126.02 + 51.78

เท่ากับ 177.80 ล้านบาท

ซึ่งอาจจัดทำตารางแสดงการคำนวณยอดการซื้อได้ดังนี้

(ล้านบาท)

	กันยายน 2523	บวก	ลบ	กันยายน 2524	เปลี่ยนแปลง
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1,720.19	<u>177.80</u>	69.53	1,828.46	108.27
หักค่าเสื่อมราคาสะสม	991.24	51.78	69.53	973.49	17.75
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	728.95	126.02	-	854.97	126.02

เงินจัดสรรจากกำไรสะสม

จากสมการ กำไรสะสมปี 2524 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2523 ลบ เงินจัดสรรปี 2524
บวก กำไรสุทธิปี 2524

เพราะฉะนั้น เงินจัดสรรปี 2524 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2523 ลบ กำไรสะสมปี 2524
บวก กำไรสุทธิปี 2524

เท่ากับ $4,468.87 - 4,528.36 + 1,577.69$

เท่ากับ 1,518.20 ล้านบาท

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)

(ล้านบาท)

	ปี 2524	ปี 2523	เปลี่ยนแปลง
สินทรัพย์หมุนเวียน	4,473.60	4,557.15	-83.55
หนี้สินหมุนเวียน	(465.22)	(686.43)	-(221.21)
เงินทุนหมุนเวียน	4,008.38	3,870.72	137.66

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2524

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน	(ล้านบาท)	
กำไรสุทธิปี 2524	1,577.69	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2524	51.78	
กองทุนบำเหน็จพนักงาน เพิ่ม	124.76	
หนี้สินอื่น เพิ่ม	89.64	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	8.02	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	0.14	1,852.03
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2524	1,518.20	
เงินให้พนักงานกู้ยืม เพิ่ม	18.38	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	177.80	1,714.38
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>137.65</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินสด เพิ่ม	32.59	
ลูกหนี้ เพิ่ม	2.27	
สินค้าคงเหลือ เพิ่ม	124.61	
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ เพิ่ม	39.91	
เงินเบิกเกินบัญชี ลด	116.68	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ลด	23.84	
เจ้าหนี้ ลด	132.37	472.27
วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง ลด	(277.53)	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ลด	(5.40)	
เลตเตอร์ออฟเครดิต เพิ่ม	(39.67)	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เพิ่ม	(5.81)	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น เพิ่ม	(6.21)	<u>(334.62)</u>
เงินทุนหมุนเวียน เพิ่มขึ้น		<u>137.65</u>

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2525 และ 2524

	ปี 2525	ปี 2524	เปลี่ยนแปลง
<u>สินทรัพย์</u>			
สินทรัพย์หมุนเวียน :			
เงินสด	72.96	120.11	-47.15
ลูกหนี้	13.55	9.66	+3.89
สินค้าคงเหลือ	170.96	228.33	-57.37
วัตถุดิบ, อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง	5,631.53	3,980.48	+1,651.05
เงินส่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	573.16	125.11	+448.05
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	14.95	9.91	5.04
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	6,477.11	4,473.60	+2,003.51
สินทรัพย์ถาวร :			
เงินให้พนักงานกู้ยืม	103.74	86.82	+16.92
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	806.12	854.97	-48.85
สินทรัพย์อื่น	0.60	-	+0.60
รวมสินทรัพย์ถาวร	910.46	941.79	-31.33
รวมสินทรัพย์	7,387.57	5,415.38	+1,972.19

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2525 และ 2524

	ปี 2525	ปี 2524	เปลี่ยนแปลง
<u>หนี้สินและเงินกองทุน</u>			
หนี้สินหมุนเวียน :			
เงินเบิกเกินบัญชี	420.53	28.31	+392.22
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	600.00	-	+600.00
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	124.86	164.70	-39.84
เลตเตอร์ออฟเครดิต	573.16	125.11	+448.05
เจ้าหนี้	4.91	79.16	-74.25
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	44.89	50.28	-5.39
รายได้แผ่นดินค่านำส่ง	1,150.00	-	+1,150.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	19.87	17.66	+2.21
รวมหนี้สินหมุนเวียน	2,938.21	465.22	+2,472.99
หนี้สินระยะยาว :			
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	336.43	203.00	+133.43
หนี้สินอื่น	4.04	101.30	-97.26
รวมหนี้สิน	3,278.69	769.52	+2,509.17
เงินกองทุน :			
ทุน	0.49	0.49	-
กองทุนต่าง ๆ	124.01	114.74	+9.27
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค	2.36	2.26	+0.10
กำไรสะสม	3,982.03	4,528.36	-546.33
รวมเงินกองทุน	4,108.89	4,645.85	-536.96
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	7,384.58	5,415.38	+1,972.19

รายละเอียดประกอบการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ประจำปี 2525

ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2525	เท่ากับ	91.01	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2525	เท่ากับ	1,064.49	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2524	เท่ากับ	<u>973.49</u>	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2525 เพิ่มขึ้นจากปี 2524	เท่ากับ	<u>91.00</u>	ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาประจำปี มีค่าใกล้เคียงกับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น แสดงว่าไม่มีการตัดบัญชี หรือขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ระหว่างงวด

เพราะฉะนั้น ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี

เท่ากับ $-48.85 + 91.01$

เท่ากับ 42.16 ล้านบาท

เงินจัดสรรจากกำไรสะสม

จากสมการ กำไรสะสมปี 2525 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2524 ลบ เงินจัดสรรปี 2525 บวก กำไรสุทธิปี 2525

เพราะฉะนั้น เงินจัดสรรปี 2525 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2524 ลบ กำไรสะสมปี 2525 บวก กำไรสุทธิปี 2525

เท่ากับ $4,528.36 - 3,982.03 + 1,038.26$

เท่ากับ 1,584.59 ล้านบาท

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)

(ล้านบาท)

สินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน

เงินทุนหมุนเวียน

ปี 2525	ปี 2524	เปลี่ยนแปลง
6,477.11	4,473.60	+2,003.51
(2,938.21)	(465.22)	+(2,472.99)
3,538.90	4,008.38	(469.48)

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2525

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน	(ล้านบาท)	
กำไรสุทธิปี 2525	1,038.26	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2525	91.01	
กองทุนบำเหน็จพนักงาน เพิ่ม	133.43	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	9.27	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	0.10	1,272.07
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2525	1,584.59	
เงินให้พนักงานกู้ เพิ่ม	16.92	
สินทรัพย์อื่น เพิ่ม	0.60	
หนี้สินอื่น ลด	97.26	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	42.16	1,741.53
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>469.46</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
ลูกหนี้ เพิ่ม	3.89	
วัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง เพิ่ม	1,651.05	
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ เพิ่ม	448.05	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เพิ่ม	5.04	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ลด	39.84	
เจ้าหนี้ ลด	74.25	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ลด	5.39	2,227.51
เงินสด ลด	(47.15)	
สินค้าคงเหลือ ลด	(57.37)	
เงินเบิกเกินบัญชี เพิ่ม	(392.22)	
ตัวสัญญาใช้เงิน เพิ่ม	(600.00)	
เลตเตอร์ออฟเครดิต เพิ่ม	(448.05)	
รายได้แผ่นดินค้างนำส่ง เพิ่ม	(1,150.00)	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น เพิ่ม	(2.21)	(2,697.00)
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>(469.49)</u>

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2525

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน	(ล้านบาท)	
กำไรสุทธิปี 2525	1,038.26	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2525	91.01	
กองทุนบำเหน็จพนักงาน เพิ่ม	133.43	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	9.27	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	<u>0.10</u>	1,272.07
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2525	1,584.59	
เงินให้พนักงานกู้ เพิ่ม	16.92	
สินทรัพย์อื่น เพิ่ม	0.60	
หนี้สินอื่น ลด	97.26	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	<u>42.16</u>	<u>1,741.53</u>
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>469.46</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
ลูกหนี้ เพิ่ม	3.89	
วัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง เพิ่ม	1,651.05	
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ เพิ่ม	448.05	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เพิ่ม	5.04	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ลด	39.84	
เจ้าหนี้ ลด	74.25	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ลด	<u>5.39</u>	2,227.51
เงินสด ลด	(47.15)	
สินค้าคงเหลือ ลด	(57.37)	
เงินเบิกเกินบัญชี เพิ่ม	(392.22)	
ควัสัญญาใช้เงิน เพิ่ม	(600.00)	
เลตเตอร์ออฟเครดิต เพิ่ม	(448.05)	
รายได้แผนดินค่างนำส่ง เพิ่ม	(1,150.00)	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น เพิ่ม	<u>(2.21)</u>	<u>(2,697.00)</u>
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>(469.49)</u>

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2526 และ 2525

	ปี 2526	ปี 2525	เปลี่ยนแปลง
<u>สินทรัพย์</u>			
สินทรัพย์หมุนเวียน :			
เงินสด	98.80	72.96	+25.84
ลูกหนี้	7.58	13.55	-5.97
สินค้าคงเหลือ	205.60	170.96	+34.64
วัตถุดิบ, อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง	4,879.11	5,631.53	-752.42
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	1,054.79	573.16	+481.63
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	33.05	14.95	+18.10
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	6,278.93	6,477.11	-198.18
สินทรัพย์ถาวร :			
เงินให้พนักงานกู้ยืม	110.07	103.74	+6.33
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	755.73	806.12	-50.39
สินทรัพย์อื่น	1.00	0.60	+0.40
รวมสินทรัพย์ถาวร	866.80	910.46	-43.66
รวมสินทรัพย์	7,145.73	7,387.57	-241.84

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2526 และ 2525

	ปี 2526	ปี 2525	เปลี่ยนแปลง
<u>หนี้สินและเงินกองทุน</u>			
หนี้สินหมุนเวียน :			
เงินเบิกเกินบัญชี	19.53	420.53	-401.00
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	640.00	600.00	+40.00
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	97.48	124.86	-27.38
เลตเตอร์ออฟเครดิต	1,054.79	573.16	+481.63
เจ้าหนี้	6.10	4.91	+1.19
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	48.27	44.89	+3.38
รายได้แผ่นดินค่านำส่ง	850.00	1,150.00	-300.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4.87	19.87	-15.00
รวมหนี้สินหมุนเวียน	2,721.04	2,938.21	-217.17
หนี้สินระยะยาว :			
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	367.32	336.43	+30.89
หนี้สินอื่น	0.24	4.04	-3.80
รวมหนี้สิน	3,088.60	3,278.69	-190.09
เงินกองทุน :			
ทุน	0.49	0.49	-
กองทุนต่าง ๆ	135.60	124.01	+11.59
ส่วนเกินทุนจากการปรับราคา	2.99	2.36	+0.63
กำไรสะสม	3,918.05	3,982.03	-63.98
รวมเงินกองทุน	4,057.13	4,108.89	-51.76
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	7,145.73	7,387.58	-241.85

รายละเอียดประกอบการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ประจำปี 2526

ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2526 เท่ากับ 86.31 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2526 เท่ากับ 1,151.08 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2525 เท่ากับ 1,064.49 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2526 เพิ่มขึ้นจากปี 2525 เท่ากับ 86.59 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาประจำปีมีค่าใกล้เคียงกับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น (ต่างกัน 0.28 ล้านบาท) และเนื่องจากไม่มีรายละเอียดความมีการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ระหว่างงวดหรือไม่ ดังนั้น จึงตีความว่า ในระหว่างปีมีการตัดบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

เพราะฉะนั้น ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี

เท่ากับ $-50.39 + 86.31$

เท่ากับ 35.92 ล้านบาท

เงินจัดสรรจากกำไรสะสม

จากสมการ กำไรสะสมปี 2526 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2525 ลบ เงินจัดสรรปี 2526 บวก กำไรสุทธิปี 2526

เพราะฉะนั้น เงินจัดสรรปี 2526 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2525 ลบ กำไรสะสมปี 2526 บวก กำไรสุทธิปี 2526

เท่ากับ $3,982.03 - 3,918.05 + 870.40$

เท่ากับ 934.38 ล้านบาท

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)

(ล้านบาท)

สินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน

เงินทุนหมุนเวียน

ปี 2526	ปี 2525	เปลี่ยนแปลง
6,278.93	6,477.11	-198.18
(2,721.04)	(2,938.21)	-(217.17)
3,557.89	3,538.90	18.99

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2526

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน		(ล้านบาท)
กำไรสุทธิปี 2526	870.40	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2526	86.31	
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน เพิ่ม	30.89	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	11.59	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	0.63	999.82
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2526	934.38	
เงินให้พนักงานกู้ยืม เพิ่ม	6.33	
สินทรัพย์อื่น เพิ่ม	0.40	
หนี้สินอื่น ลด	3.80	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	35.92	980.83
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>18.99</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินสด เพิ่ม	25.84	
สินค้าคงเหลือ เพิ่ม	34.64	
เงินส่งซื้อสินค้าต่างประเทศ เพิ่ม	481.63	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เพิ่ม	18.10	
เงินเบิกเกินบัญชี ลด	401.00	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ลด	27.38	
รายได้แผนดินค่างนำส่ง ลด	300.00	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น ลด	15.00	1,303.59
ลูกหนี้ ลด	(5.97)	
วัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง ลด	(752.42)	
คำสัญญาใช้เงิน เพิ่ม	(40.00)	
เลตเตอร์ออฟเครดิต เพิ่ม	(481.63)	
เจ้าหนี้ เพิ่ม	(1.19)	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เพิ่ม	(3.38)	(1,284.59)
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>19.00</u>

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2527 และ 2526

	ปี 2527	ปี 2526	เปลี่ยนแปลง
<u>สินทรัพย์</u>			
สินทรัพย์หมุนเวียน :			
เงินสด	148.91	98.80	+ 50.11
ลูกหนี้	6.04	7.58	- 1.54
สินค้าคงเหลือ	116.03	205.60	- 89.57
วัตถุดิบ, อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง	4,444.33	4,879.11	- 434.78
เงินส่งซื้อสินค้าต่างประเทศ	715.31	1,054.79	- 339.48
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	28.95	33.05	- 4.10
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	5,459.56	6,278.93	- 819.37
สินทรัพย์ถาวร :			
เงินให้พนักงานกู้ยืม	131.15	110.07	+ 21.08
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	867.28	755.73	+ 111.55
สินทรัพย์อื่น	0.84	1.00	- 0.16
รวมสินทรัพย์ถาวร	999.27	866.80	+ 132.47
รวมสินทรัพย์	6,458.83	7,145.73	- 686.90

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
 งบดุลเปรียบเทียบ (ล้านบาท)
 ณ วันที่ 30 กันยายน 2527 และ 2526

	ปี 2527	ปี 2526	เปลี่ยนแปลง
<u>หนี้สินและเงินกองทุน</u>			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินเบิกเกินบัญชี	-	19.53	-19.53
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	640.00	640.00	-
ค่าใช้จ่ายค่างจ่าย	125.04	97.48	+27.56
เลตเตอร์ออฟเครดิต	715.31	1,054.79	-339.48
เจ้าหนี้	6.07	6.10	-0.03
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	47.84	48.27	-0.43
รายได้แผนดินค่างนำส่ง	450.00	850.00	-400.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4.50	4.87	-0.37
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,988.76	2,721.04	-732.28
หนี้สินระยะยาว			
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	142.00	367.32	-225.32
หนี้สินอื่น	0.47	0.24	+0.23
รวมหนี้สิน	2,131.23	3,088.60	-957.37
เงินกองทุน			
ทุน	0.49	0.49	-
กองทุนต่าง ๆ	146.79	135.60	+11.19
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค	3.01	2.99	+0.02
กำไรสะสม	4,177.31	3,918.05	+259.26
รวมเงินกองทุน	4,327.60	4,057.13	+270.47
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	6,458.83	7,145.73	-686.90

รายละเอียดประกอบการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ประจำปี 2527

ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2527 เท่ากับ 99.16 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2527 เท่ากับ 1,250.24 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2526 เท่ากับ 1,151.08 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2527 เพิ่มขึ้นจากปี 2526 เท่ากับ 99.18 ล้านบาท

ค่าเสื่อมราคาประจำปีมีค่าใกล้เคียงกับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น (ค่าที่ต่างกันอาจเนื่องมาจากการปัดจุดทศนิยม) และเนื่องจากไม่มีรายละเอียดความมีการตัดบัญชี ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ระหว่างงวดหรือไม่ ดังนั้นจึงตีความว่า ในระหว่างปีไม่มีการตัดบัญชี หรือขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

เพราะฉะนั้น ยอดการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะเท่ากับ ยอดการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ บวก ค่าเสื่อมราคาประจำปี

เท่ากับ 111.55 + 99.16

เท่ากับ 210.71 ล้านบาท

เงินจัดสรรจากกำไรสะสม

จากสมการ กำไรสะสมปี 2527 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2526 ลบ เงินจัดสรรปี 2527 บวก กำไรสุทธิปี 2527

เพราะฉะนั้น เงินจัดสรรปี 2527 เท่ากับ กำไรสะสมปี 2526 ลบ กำไรสะสมปี 2527 บวก กำไรสุทธิปี 2527

เท่ากับ 3,918.05 - 4,177.31 + 907.10

เท่ากับ 647.84 ล้านบาท

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)

(ล้านบาท)

สินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน

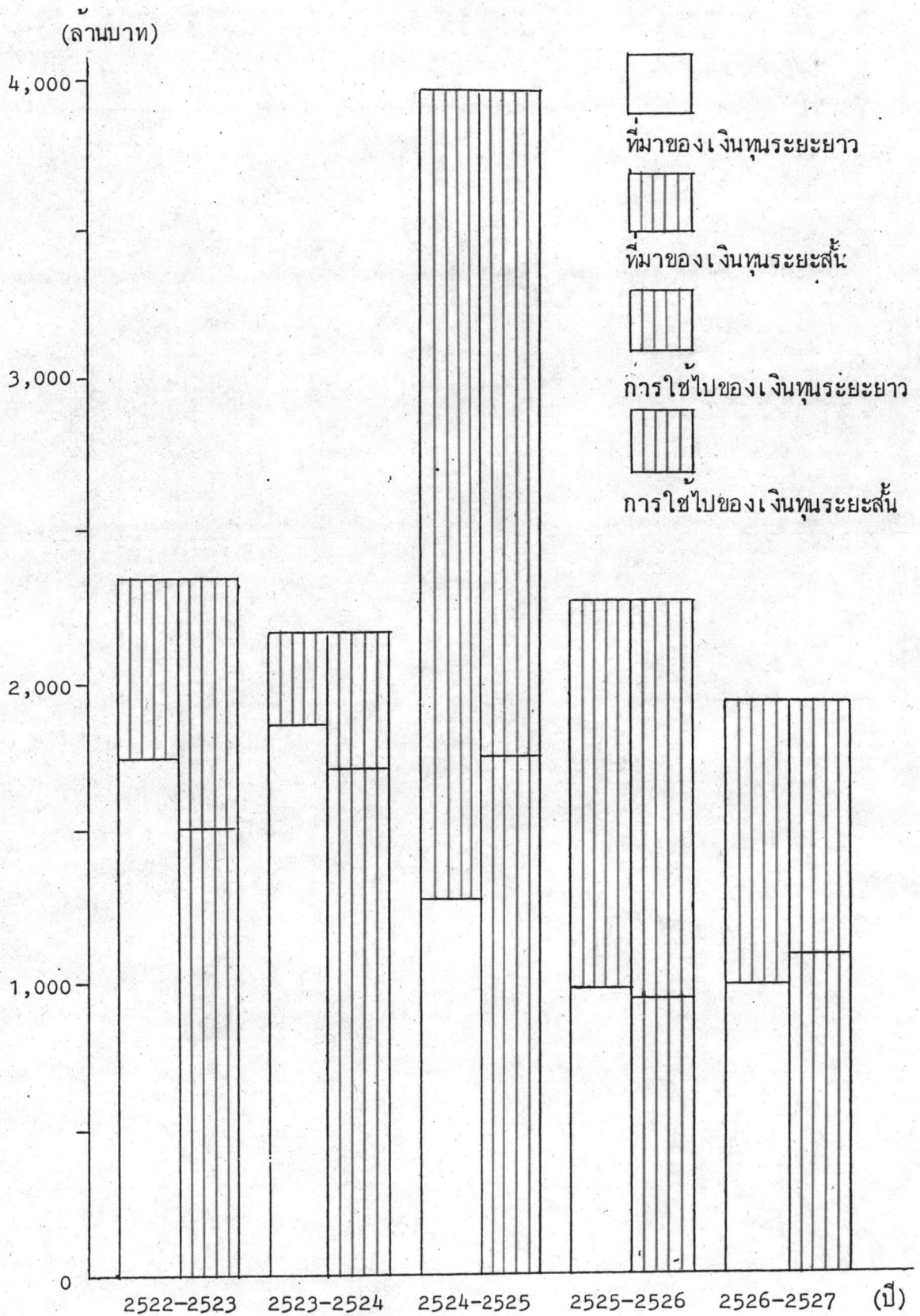
เงินทุนหมุนเวียน

ปี 2527	ปี 2526	เปลี่ยนแปลง
5,459.56	6,278.93	-819.37
(1,988.76)	(2,721.04)	-(732.28)
3,470.80	3,557.89	(87.09)

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2527

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน	(ล้านบาท)	
กำไรสุทธิปี 2527	907.10	
ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2527	99.16	
สินทรัพย์อัน ลด	0.16	
หนี้สินอัน เพิ่ม	0.23	
กองทุนต่าง ๆ เพิ่ม	11.19	
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค เพิ่ม	0.02	1,017.86
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน		
เงินจัดสรรจากกำไรสะสมปี 2527	647.84	
เงินให้พนักงานกู้ยืม เพิ่ม	21.08	
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน ลด	225.32	
ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	210.71	1,104.95
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>87.09</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินสด เพิ่ม	50.11	
เงินเบิกเกินบัญชี ลด	19.53	
เลตเตอร์ออฟเครดิต ลด	339.48	
เจ้าหนี้ ลด	0.03	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ลด	0.43	
รายได้แผ่นดินค้างนำส่ง ลด	400.00	
หนี้สินหมุนเวียนอัน ลด	0.37	809.95
ลูกหนี้ ลด	(1.54)	
สินค้าคงเหลือ ลด	(89.57)	
วัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง ลด	(434.78)	
เงินสั่งซื้อสินค้าต่างประเทศ ลด	(339.48)	
สินทรัพย์หมุนเวียนอัน ลด	(4.10)	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เพิ่ม	(27.56)	(897.03)
เงินทุนหมุนเวียน ลดลง		<u>(87.08)</u>

แผนภาพที่ 2 การเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนของโรงงานยาสูบในช่วงปี 2522 - 2527

การวิเคราะห์แสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน

ในช่วงปี 2522 - 2523 เงินทุนหมุนเวียนของโรงงานยาสูบเพิ่มขึ้น 244.63 ล้านบาท ที่มาของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินทุนจากการดำเนินงาน (กำไรสุทธิ และค่าเสื่อมราคา) 1,755.98 ล้านบาท นอกจากนี้ได้มาจากการเพิ่มขึ้นในส่วน of เงินกองทุนจำนวน 8.44 ล้านบาท รวมแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,764.42 ล้านบาท

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะยาวส่วนใหญ่เป็นเงินที่จัดสรรจากกำไรสะสม ซึ่งมีจำนวนถึง 1,419.51 ล้านบาท นอกจากนี้ยังใช้เงินทุนไปในการเพิ่มวงเงินให้พนักงานกู้ยืม 68.44 ล้านบาท ชำระหนี้สินระยะยาวจำนวน 20.09 ล้านบาท และซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่ม จำนวน 11.75 ล้านบาท รวมแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,519.79 ล้านบาท ซึ่งยังน้อยกว่า แหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาว เป็นจำนวน 244.63 ล้านบาท

เงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น 244.63 ล้านบาท อันได้มาจากเงินทุนระยะยาวนี้โรงงานยาสูบได้นำไปใช้ลงทุนในรายการระยะสั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้จากงบประมาณแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน

จากงบประมาณดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โรงงานยาสูบมีที่มาของเงินทุนระยะสั้น จำนวน 619.02 ล้านบาท อันประกอบไปด้วย การก่อหนี้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้น 474.89 ล้านบาท และการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียน 144.13 ล้านบาท ในขณะเดียวกัน มีการใช้ไปของเงินทุนระยะสั้น จำนวน 863.65 ล้านบาท อันประกอบไปด้วย การชำระหนี้สินระยะสั้น 417.79 ล้านบาท และการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 445.86 ล้านบาท

ถ้าพิจารณาในขั้นนี้จะเห็นได้ว่า โรงงานยาสูบก่อหนี้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้น 474.89 ล้านบาท เพื่อนำไปชำระหนี้สินระยะสั้น จำนวน 417.79 ล้านบาท ที่เหลืออีก 57.10 ล้านบาท นำไปลงทุนในการเพิ่มสินค้าคงเหลือ เงินส่งซื้อสินค้าต่างประเทศ และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 58.99 ล้านบาท ส่วนการลงทุนเพิ่มขึ้นในวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง จำนวน 386.87 ล้านบาท ได้มาจากที่มาของเงินทุนระยะสั้น คือ การลดลงของเงินสด และ ลูกหนี้ แต่มีปริมาณไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงต้องนำเงินทุนระยะยาวจำนวน 244.63 ล้านบาท มาชดเชยการลงทุนในวัตถุดิบ อุปกรณ์และพัสดุคงคลังที่ยังขาดอยู่

โดยสรุปแล้ว ในช่วงปี 2522 - 2523 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 244.63 ล้านบาท และมีการนำเงินทุนระยะยาวมาลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

ในช่วงปี 2523 - 2524 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 137.65 ล้านบาท ที่มาของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินทุนจากการดำเนินงาน 1,629.47 ล้านบาท และการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุน จำนวน 8.16 ล้านบาท รวมเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,852.03 ล้านบาท

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินจัดสรรจากกำไรสะสม 1,518.20 ล้านบาท ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ 177.80 ล้านบาท และเพิ่มวงเงินให้พนักงานกู้ยืม 18.38 ล้านบาท รวมเป็นแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,714.38 ล้านบาท แหล่งที่มาของเงินทุนมากกว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ดังนั้น โรงงานยาสูบจึงมีเงินทุนระยะยาว เหลือที่จะนำไปใช้ในระยะสั้น จำนวน 137.65 ล้านบาท

จากงบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน แหล่งที่มาของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 334.62 ล้านบาท ประกอบด้วยการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียน 282.93 ล้านบาท (ส่วนใหญ่เป็นการลดลงของวัตถุดิบ อุปกรณ์ และพัสดุคงคลัง) และการกถอนหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้น 51.69 ล้านบาท

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 472.27 ล้านบาท ประกอบด้วยการชำระหนี้สินระยะสั้น 272.89 ล้านบาท และการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 199.38 ล้านบาท

แหล่งที่มาของเงินทุนระยะสั้นที่สำคัญ ได้แก่การลดลงของวัตถุดิบ อุปกรณ์และพัสดุคงคลัง จำนวน 277.53 ล้านบาท ซึ่งได้นำไปใช้ในการผลิตสินค้า ก่อให้เกิดสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 124.61 ล้านบาท สินค้าส่วนหนึ่งได้จำหน่ายออกไปทำให้มีเงินสดและลูกหนี้เพิ่มขึ้น เงินที่ได้จากการขายส่วนหนึ่งถูกนำไปชำระหนี้สินระยะสั้น ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอ จึงต้องมีการกถอนหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอีก 51.69 ล้านบาท และต้องนำเงินทุนระยะยาว จำนวน 137.65 ล้านบาท มาชำระหนี้สินระยะสั้นที่ยังขาดอยู่

โดยสรุปแล้ว ในช่วงปี 2523 - 2524 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 137.65 ล้านบาท และมีการนำเงินทุนระยะยาวมาใช้ในการชำระหนี้สินระยะสั้น

ในช่วงปี 2524 - 2525 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนลดลง 469.49 ล้านบาท ที่มาของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินทุนจากการดำเนินงาน 1,129.27 ล้านบาท การกถอนหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้น 133.43 ล้านบาท และการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุน 9.37 ล้านบาท รวมที่มาของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,272.07 ล้านบาท

การใช้ไปของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินจัดสรรจากกำไรสะสม 1,584.59 ล้านบาท การชำระหนี้สินระยะยาว 97.26 ล้านบาท ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่ม 42.16 ล้านบาท และการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรอื่นเพิ่มขึ้น 17.52 ล้านบาท รวมการใช้ไปของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,741.53 ล้านบาท

การใช้ไปของเงินทุนระยะยาวมีจำนวนมากกว่าแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาว ดังนั้น โรงงานยาสูบจึงต้องนำเงินทุนระยะสั้นส่วนหนึ่งมาชดเชยเงินทุนระยะยาวที่ยังขาดอยู่

จากงบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน แหล่งที่มาของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 2,697.00 ล้านบาท ประกอบด้วย การกอหน้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้น 2,592.48 ล้านบาท และการลดลงของเงินสดและสินค่างเหลือจำนวน 104.52 ล้านบาท

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 2,227.51 ล้านบาท ประกอบด้วยการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 2,108.03 ล้านบาท และการชำระหนี้สินระยะสั้น 119.48 ล้านบาท

ในลักษณะเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า โรงงานยาสูบมีสภาพคล่องลดลงอย่างมาก เฉพาะเงินจัดสรรจากกำไรสะสมเพียงรายการเดียวก็ยังมีจำนวนมากกว่าแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาว ทั้งสิ้นรวมกัน นอกจากนี้ยังมีการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่ม 42.16 ล้านบาท และชำระหนี้ระยะยาวจำนวน 97.26 ล้านบาท อีกด้วย

ดังนั้น โรงงานยาสูบจึงต้องนำเงินทุนระยะสั้นอันได้จากการกอหน้สินระยะสั้นและการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียนที่เหลือจากการลงทุนในสินทรัพย์และชำระหนี้สินระยะสั้น เป็นจำนวน 469.46 ล้านบาท ไปชดเชยเงินทุนระยะยาวที่ยังขาดอยู่

โดยสรุปแล้วในช่วงปี 2524 - 2525 โรงงานยาสูบมีสภาพคล่องลดลงมีเงินทุนหมุนเวียนลดลง 469.46 ล้านบาท และมีการนำเงินทุนระยะสั้นไปชดเชยการลงทุนและการชำระหนี้สินระยะยาว นอกจากนี้ เงินทุนระยะสั้นส่วนหนึ่งยังถูกนำไปชดเชยเงินจัดสรรจากกำไรสะสมที่ยังขาดอยู่ด้วย

ในช่วงปี 2525 - 2526 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 18.99 ล้านบาท ที่มาของเงินทุนระยะยาวประกอบด้วย เงินทุนจากการดำเนินงาน 956.71 ล้านบาท การกอหน้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น 30.89 ล้านบาท และการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุน จำนวน 12.22 ล้านบาท รวมแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 999.82 ล้านบาท

เงินทุนระยะยาวจำนวนนี้ ได้ถูกใช้ไปในรูปแบบของเงินจัดสรรจากกำไรสะสม 934.38 ล้านบาท เพิ่มวงเงินให้พนักงานกู้ยืม 6.33 ล้านบาท ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่ม 35.92 ล้านบาท ลงทุนในสินทรัพย์ถาวรอื่นเพิ่มขึ้น 0.40 ล้านบาท และ ชำระคืนหนี้สินระยะยาว จำนวน 3.80

ล้านบาท รวมแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 980.83 ล้านบาท ดังนั้นจึงยังมีเงินทุนระยะยาว เหลือที่จะนำไปชดเชยการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน หรือ ชำระหนี้สินระยะสั้นที่ยังขาดอยู่ได้อีก 18.99 ล้านบาท

จากงบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหว ของเงินทุนหมุนเวียน ที่มาของเงินทุนระยะสั้น ประกอบด้วย การลดลงของลูกหนี้ และการลดลงของวัตถุดิบ อุปกรณ์และพัสดุคงคลังจำนวน 758.39 ล้านบาท การก่อกหนี้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้น 526.20 ล้านบาท รวมเป็นที่มาของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 1,284.59 ล้านบาท

เงินทุนระยะสั้นจำนวนนี้ ได้ถูกนำไปใช้ในการชำระหนี้สินระยะสั้นจำนวน 743.38 ล้านบาท และนำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 541.21 ล้านบาท แต่ก็ยังขาดอยู่เป็นจำนวน 18.99 ล้านบาท ดังนั้น จึงต้องนำเงินทุนระยะยาวมาลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นจำนวนเท่ากับที่ยังขาดอยู่นั้น

โดยสรุปแล้ว ในช่วงปี 2525 - 2526 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 18.99 ล้านบาท และมีการนำเงินทุนระยะยาว ไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

ในช่วงปี 2526 - 2527 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนลดลง 87.09 ล้านบาท ที่มาของเงินทุนระยะยาว ประกอบด้วย เงินทุนจากการดำเนินงาน 1,006.26 ล้านบาท การเพิ่มขึ้นของเงินกองทุน 11.21 ล้านบาท การก่อกหนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น 0.23 ล้านบาท และการลดการลงทุนในสินทรัพย์อื่นลง 0.16 ล้านบาท รวมที่มาของเงินทุนระยะยาว ทั้งสิ้น 1,017.86 ล้านบาท

เงินทุนระยะยาวจำนวนนี้ ได้ถูกใช้ไปในรูปของเงินจัดสรรจากกำไรสะสม 647.84 ล้านบาท ชำระหนี้สินระยะยาว 225.32 ล้านบาท ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่ม 210.71 ล้านบาท และเพิ่มวงเงินให้พนักงานกู้ยืม 21.08 ล้านบาท รวมการใช้ไปของเงินทุนระยะยาวทั้งสิ้น 1,104.95 ล้านบาท

เนื่องจากเงินทุนระยะยาวที่ได้มามีจำนวนไม่เพียงพอกับเงินทุนที่ได้ออกไป ดังนั้นจึงต้องนำเงินทุนระยะสั้นจำนวน 87.09 ล้านบาท มาชดเชยเงินทุนระยะยาวที่ยังขาดอยู่

จากงบประกอบงบแสดงการเคลื่อนไหว ของเงินทุนหมุนเวียน ที่มาของเงินทุนระยะสั้น ประกอบด้วย การลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียน 869.47 ล้านบาท และการก่อกหนี้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้น 27.56 ล้านบาท รวมเป็นที่มาของเงินทุนระยะสั้นทั้งสิ้น 897.03 ล้านบาท

การใช้ไปของเงินทุนระยะสั้น ประกอบด้วย การชำระหนี้สินระยะสั้น 759.84 ล้านบาท และถือเงินสดเพิ่มขึ้น 50.11 ล้านบาท

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในช่วงปี 2526 - 2527 โรงงานยาสูบชำระหนี้สินระยะสั้นด้วยการลดการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนลงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ แปรสภาพสินทรัพย์หมุนเวียนให้เป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระหนี้ ส่วนการกอบหนี้สินระยะสั้นเพิ่มขึ้นนั้น มีจำนวนน้อยมาก เงินทุนที่เหลือจากการชำระหนี้สินระยะสั้น โรงงานยาสูบได้ถือเป็นเงินสดไว้ 50.11 ล้านบาท และนำไปชดเชยการลงทุนระยะยาว จำนวน 87.08 ล้านบาท

โดยสรุปแล้ว ในช่วงปี 2526 - 2527 โรงงานยาสูบมีเงินทุนหมุนเวียนลดลง 87.08 ล้านบาท และมีการนำเงินทุนระยะสั้นที่ได้จากการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียนไปชดเชยการลงทุนระยะยาว

ดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้นว่า การวิเคราะห์ที่บ่งชี้ถึงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนนั้นไม่สามารถที่จะบอกให้ทราบได้ว่าธุรกิจมีการลงทุนมากเกินไป หรือมีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น หรือลดลงเล็กน้อยเพียงใด แต่อย่างไรก็ดีหากพิจารณาจากงบการเงินของธุรกิจแต่ละปี เปรียบเทียบกันแล้วก็จะทำให้ทราบถึงลักษณะของการลงทุน การจัดหาเงินทุน และผลการดำเนินงานอันจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสภาพคล่อง สภาพเสี่ยง สมรรถภาพในการดำเนินงาน และสมรรถภาพในการหากำไรได้

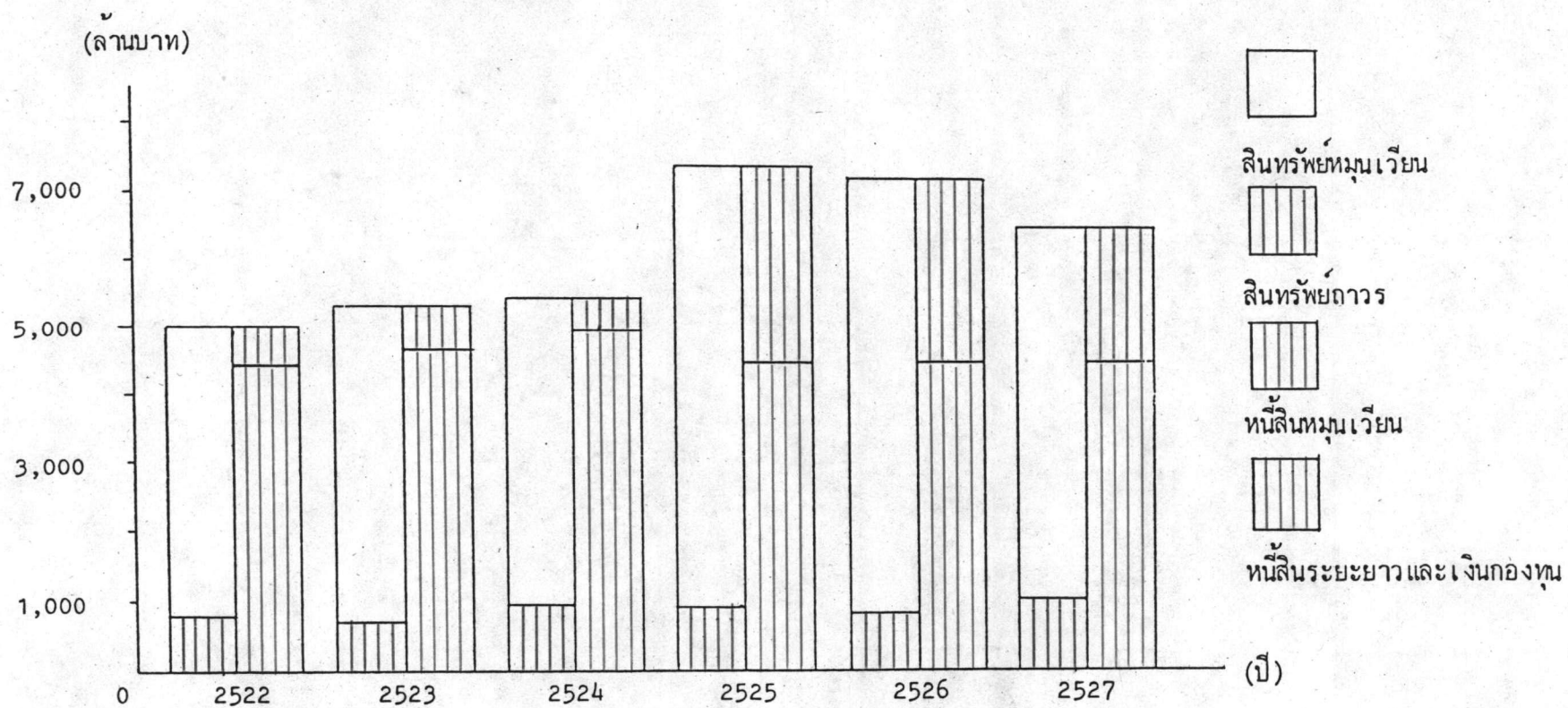
จากงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินของโรงงานยาสูบ สามารถที่จะสรุปรายการสำคัญ ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสภาพคล่อง สภาพเสี่ยง สมรรถภาพในการดำเนินงาน และสมรรถภาพในการหากำไรได้ ดังนี้

(ล้านบาท)

	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
สินทรัพย์หมุนเวียน	4,255.42	4,557.15	4,473.60	6,477.11	6,278.93	5,459.56
สินทรัพย์ถาวร	807.69	797.39	941.79	910.46	866.80	999.27
รวมสินทรัพย์	5,063.10	5,354.54	5,415.38	7,387.57	7,145.73	6,458.83
หนี้สินหมุนเวียน	629.32	686.43	465.22	2,938.21	2,721.04	1,988.76
หนี้สินระยะยาว	109.99	89.90	304.30	340.47	367.56	142.47
รวมหนี้สิน	739.31	776.33	769.52	3,278.69	3,088.60	2,131.23
เงินกองทุน	4,323.78	4,578.20	4,645.85	4,108.89	4,057.13	4,327.60
รวมหนี้สินและเงินกองทุน	5,063.10	5,354.54	5,415.38	7,387.58	7,145.73	6,458.83
รายได้จากการดำเนินงาน	8,524.68	10,282.11	12,334.64	13,318.83	14,860.09	15,869.54
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	5,320.12	6,356.48	7,846.00	9,015.11	10,013.41	10,624.99
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	9.82	35.77	38.80	135.37	139.62	129.71
กำไรก่อนหักภาษี	5,310.30	6,320.71	7,807.20	8,879.74	9,873.79	10,495.28
อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	6.76	6.64	9.62	2.20	2.31	2.75
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	14.60	14.50	14.21	44.38	43.22	33.00
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	12.43	12.82	8.59	39.77	38.08	30.79
อัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (รอบ)	1.68	1.92	2.28	1.80	2.08	2.46
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (ร้อยละ)	105.08	118.71	144.88	122.03	140.13	164.50
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษี (ร้อยละ)	104.88	118.04	144.17	120.20	138.18	162.50

ส่วนการลงทุนและการจัดหาเงินทุนของโรงงานยาสูบนี้ สามารถแสดงให้เห็นเป็นภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3 การลงทุนและการจัดหาเงินทุนของโรงงานยาสูบในช่วงปี 2522 - 2527

จากตารางข้างต้น พอที่จะสรุปลักษณะการลงทุน การจัดหาเงินทุน และการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ อันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพคล่อง สภาพเสี่ยง สมรรถภาพในการดำเนินงาน และสมรรถภาพในการหากำไรในปีต่าง ๆ ได้ดังนี้

ในปี 2522 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 5,063.10 ล้านบาท โดยลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 4,255.42 ล้านบาท และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 807.69 ล้านบาท ส่วนทางด้าน การจัดหาเงินทุนนั้น ได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 629.32 ล้านบาท จากหนี้สินระยะยาว 109.99 และจากเงินกองทุน 4,323.78 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็น 6.76 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 14.60 และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดร้อยละ 12.43 จะเห็นได้ว่าในปี 2522 โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวสูงและมีสภาพเสี่ยงต่ำ เนื่องจากหนี้สินต่าง ๆ มีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน หรือสินทรัพย์รวม

ในปี 2522 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 8,524.68 ล้านบาท เมื่อหักต้นทุนสินค้าขาย หักค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร และบวกรายได้อื่น ๆ แล้วมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 5,320.12 ล้านบาท ทำให้อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเป็นร้อยละ 105.08 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 9.82 ล้านบาทแล้ว ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 5,310.30 ล้านบาท อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีเป็นร้อยละ 104.88 ซึ่งมีอัตราใกล้เคียงกับอัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี จะเห็นได้ว่า การจัดหาเงินทุนโดยมีหนี้สินจำนวนน้อย นอกจากจะทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวสูง และมีสภาพเสี่ยงต่ำแล้ว ก็ยังทำให้มีภาระในการจ่ายดอกเบี้ยไม่มากนัก ซึ่งจะช่วยให้กำไรก่อนหักภาษี และอัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบยังอยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเทียบกับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และอัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีในปีเดียวกัน

ในปี 2523 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 5,354.54 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 291.44 ล้านบาท) เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 4,557.15 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 301.73 ล้านบาท) และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 797.39 ล้านบาท ส่วนการจัดหาเงินทุนนั้นได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 686.43 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 57.11 ล้านบาท) จากหนี้สินระยะยาว 89.90 ล้านบาท และจากเงินกองทุน 4,578.20 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนลดลงเป็น 6.64 เท่า และมีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.82

ในปี 2523 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 10,282.11 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 1,757.43 ล้านบาท) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 6,356.48 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 1,036.36 ล้านบาท) ทำให้อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มเป็นร้อยละ 118.71 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 35.77 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 25.95 ล้านบาท) ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 6,320.71 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2522 1,010.41 ล้านบาท) และทำให้อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2522 เป็นร้อยละ 118.04

จะเห็นได้ว่า การจัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวลดลง และมีสภาพเสี่ยงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้โรงงานยาสูบมีภาระที่จะต้องชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการที่โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นนั้น ทำให้รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2522 มาก แสดงว่าโรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้นดังจะเห็นได้จากอัตรากอปรหนี้สินของสินทรัพย์รวมได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 1.68 รอบ ในปี 2522 เป็น 1.92 รอบ ในปี 2523 และการที่รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นก็ส่งผลให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีและอัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ย และภาษีของโรงงานยาสูบเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2522 ด้วย ดังนั้นการที่ต้องชำระดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นก็มิได้ทำให้อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบลดลงมากนัก เมื่อเทียบกับอัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี นอกจากนี้การที่โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ยังทำให้อัตรากอปรผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีในปี 2523 เพิ่มขึ้นจากปี 2522 ด้วย

ในปี 2524 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 5,415.38 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 60.84 ล้านบาท) เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 4,473.60 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 83.55 ล้านบาท) และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 941.79 ล้านบาท ส่วนการจัดหาเงินทุน ได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 465.22 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2523 221.21 ล้านบาท) จากหนี้สินระยะยาว 304.30 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 214.40 ล้านบาท) และจากเงินกองทุน 4,645.85 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเป็น 9.62 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมลดลงเป็นร้อยละ 14.21 และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดลดลงเป็นร้อยละ 8.59

ในปี 2524 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 12,334.64 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 2,052.53 ล้านบาท) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 7,846.00 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 1,489.52 ล้านบาท) ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 144.88 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 38.80 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 3.03 ล้านบาท) ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 7,807.20 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2523 1,486.49 ล้านบาท) และทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2523 เป็นร้อยละ 144.17

จะเห็นว่า การที่โรงงานยาสูบจัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียนลดลงทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น และมีสภาพเสี่ยงลดลง แต่เนื่องจากโรงงานยาสูบได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น จึงทำให้ภาระที่จะต้องชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการที่โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นนั้นทำให้รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2523 มาก แสดงว่าโรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้นดังจะเห็นได้จากอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 1.92 รอบ ในปี 2523 เป็น 2.28 รอบ ในปี 2524 และการที่รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นก็ส่งผลให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีของโรงงานยาสูบเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2523 ด้วย ดังนั้นการที่ต้องชำระดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นก็ได้ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีของโรงงานยาสูบลดลงมากนัก เมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี นอกจากนี้การที่โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้นยังทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีในปี 2524 เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2523 ด้วย

ในปี 2525 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 7,387.57 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 1,972.19 ล้านบาท) เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 6,477.11 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 2,003.51 ล้านบาท) และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 910.46 ล้านบาท ส่วนการจัดหาเงินทุน ได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 2,938.21 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 2,472.99 ล้านบาท) และจากเงินกองทุน 4,108.89 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนลดลงเป็น 2.20 เท่า มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.38 และมีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.77

ในปี 2525 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 13,318.83 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 984.19 ล้านบาท) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 9,015.11 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 1,169.11 ล้านบาท) แต่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีกลับลดลงจากปี 2524 เป็นร้อยละ 122.03 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 135.37 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 96.57 ล้านบาท) ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 8,879.74 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2524 1,072.54 ล้านบาท) แต่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีกลับลดลงจากปี 2524 เป็นร้อยละ 120.20

จะเห็นได้ว่า การจัดหาเงินทุนจากหนี้สินเพิ่มขึ้น ทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวลดลง และมีสภาพเสี่ยงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้โรงงานยาสูบมีภาระที่จะต้องชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีกด้วย การที่โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นทำให้มีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ดีรายได้จากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นก็ยังเพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ แสดงว่าโรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์ลดลง ดังจะเห็นได้จากอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมลดลงจากเดิม 2.28 รอบ ในปี 2524 เป็น 1.80 รอบ ในปี 2525 ดังนั้นถึงแม้ว่ากำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีจะเพิ่มขึ้นจากปี 2524 แต่กลับทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีลดลง และเมื่อโรงงานยาสูบต้องชำระดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่ากำไรก่อนหักภาษีจะเพิ่มขึ้นจากปี 2524 แต่ก็ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีลดลงจากปี 2524 ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์ลดลงดังกล่าว นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการที่โรงงานยาสูบต้องจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นนั้น ทำให้กำไรก่อนหักภาษีในปี 2525 ลดลงจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีในปีเดียวกันอย่างเห็นได้ชัด

ในปี 2526 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 7,145.73 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2525 241.84 ล้านบาท) เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 6,278.93 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2525 198.18 ล้านบาท) และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 866.80 ล้านบาท ส่วนการจัดหาเงินทุนได้จัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 2,721.04 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2525 217.17 ล้านบาท) จากหนี้สินระยะยาว 367.56 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2525 27.09 ล้านบาท) และจากเงินกองทุน 4,057.13 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเป็น 2.31 เท่า มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมลดลงเป็นร้อยละ 43.22 และมีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดลดลงเป็นร้อยละ 38.08

ในปี 2526 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 14,860.09 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2525 1,541.26 ล้านบาท) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 10,013.41 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2526 998.30 ล้านบาท) ทำให้อัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2525 เป็นร้อยละ 140.13 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 139.62 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2525 4.25 ล้านบาท) ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 9,873.79 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2525 994.05 ล้านบาท) และทำให้อัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2525 เป็นร้อยละ 138.18

จะเห็นว่า การที่โรงงานยาสูบจัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียนลดลง ทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น และมีสภาพเสี่ยงลดลง แต่เนื่องจากการจัดหาเงินทุนจากหนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น จึงทำให้โรงงานยาสูบมีภาระที่จะต้องชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

ถ้าพิจารณาจากอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์รวมซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1.80 รอบ ในปี 2525 เป็น 2.08 รอบ ในปี 2526 จะเห็นว่า โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากใช้สินทรัพย์น้อยลงแต่ก่อให้เกิดรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้โรงงานยาสูบมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และอัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2525 แต่เมื่อต้องชำระดอกเบี้ยจ่ายที่เพิ่มขึ้นแล้ว ทำให้กำไรก่อนหักภาษีและอัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีในปี 2526 ลดลงจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และอัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีในปีเดียวกันอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ดี กำไรก่อนหักภาษี และอัตรากำไรสุทธิลดลงจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีในปี 2526 ก็ยังสูงกว่าในปี 2525 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้น

ในปี 2527 โรงงานยาสูบลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น 6,458.83 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2526 686.90 ล้านบาท) เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน 5,459.56 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2526 819.37 ล้านบาท) และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร 999.27 ล้านบาท ส่วนการจัดหาเงินทุนโดยจัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียน 1,988.76 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2526 732.28 ล้านบาท) จากหนี้สินระยะยาว 142.47 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2526 225.09 ล้านบาท) และจากเงินกองทุน 4,327.60 ล้านบาท

จากการลงทุนและจัดหาเงินทุนดังกล่าว ทำให้โรงงานยาสูบมีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเป็น 2.75 เท่า มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมลดลงเป็นร้อยละ 33.00 และมีอัตราส่วนหนี้สินต่อเงินลงทุนทั้งหมดลดลงเป็นร้อยละ 30.79

ในปี 2527 โรงงานยาสูบมีรายได้จากการดำเนินงาน 15,869.54 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2526 1,009.45 ล้านบาท) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี 10,624.99 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2526 611.58 ล้านบาท) ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2526 เป็นร้อยละ 164.50 เมื่อหักดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 129.71 ล้านบาท (ลดลงจากปี 2526 9.91 ล้านบาท) ทำให้มีกำไรก่อนหักภาษี 10,495.28 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2526 621.49 ล้านบาท) และทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2526 เป็นร้อยละ 162.50

จะเห็นว่า การที่โรงงานยาสูบจัดหาเงินทุนจากหนี้สินหมุนเวียนลดลงทำให้โรงงานยาสูบมีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น และมีสภาพเสี่ยงลดลง นอกจากนี้ยังทำให้ดอกเบี้ยจ่ายในปี 2527 ลดลงอีกด้วย

ถ้าพิจารณาจากอัตรากาไรหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 2.08 รอบ ในปี 2526 เป็น 2.46 รอบ ในปี 2527 แล้ว จะเห็นว่า โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากใช้สินทรัพย์น้อยลงแต่ก่อให้เกิดรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้โรงงานยาสูบมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2526 และเมื่อต้องชำระดอกเบี้ยจ่ายซึ่งลดลงแล้วทำให้โรงงานยาสูบมีกำไรก่อนหักภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2526 และเนื่องจากการที่โรงงานยาสูบมีสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์เพิ่มขึ้น ดังนั้นอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักภาษีในปี 2527 จึงเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2526 เช่นกัน

แต่อย่างไรก็ดี การที่โรงงานยาสูบต้องชำระดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 129.71 ล้านบาทนั้น ได้ทำให้กำไรก่อนหักภาษีลดลงจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีอย่างเห็นได้ชัด

